

S. Sayısı : 122

Basın ve yayın umum müdürlüğü vazife ve teşkilâtı hakkında kanun lâyihası ve Muvakkat encümen mazbatası (1/125)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı: 6/2246

5 . VII . 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Basın ve Yayın umum müdürlüğü vazife ve teşkilâtı hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 3 . VII . 1943 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esabı muhibesiyle birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Basın ve yayın umum müdürlüğü vazife ve teşkilât kanunu projesi mucip sebepler lâyihası

Kanun projesinin ana hatları

3837 numaralı kanunla Başvekâlete bağlı olarak kurulan Matbuat umum müdürlüğü, fiilen üç senelik bir çalışma devresi geçirmiş bulunmaktadır. Mezkûr kanunun tedvini ile, o tarihe kadar yapılmamış bulunan bir tecrübeye giriliyor ve bugün elimizde bulunan kanun projesinde «basın, yayın ve telkin vasıtaları» umumî tâbirile karşılamak istediğimiz cemiyet müesseseleri, yani matbuat, radyo ve turizm hizmetleri bir araya toplanıyordu. Filvaki 3837 numaralı kanunun neşrine kadar bu hizmetler, hep ayrı ayrı vekâletler elinde kalmış, gerek idareleri, gerekse çalışmaları arasında millî menfaat bakımından tam bir ahenk ve tevazün temin edilememesi belli başlı bir şikâyet mevzu olmuştu.

Ehemmiyetleri ötedenberi kabul ve teslim edilmiş bulunan matbuat ile dünyanın en genç, fakat en kuvvetli bir silâhı haline gelmiş bulunan, radyo 1939 cihan harbinin patlayıp bütün dünyayı ateşlere salması üzerine kat kat önem kazanmışlar, o kadar ki Devletin bu iki cemiyet müessesesi üzerine dikkatle eğilmesi ve üzerlerinde ehemmiyetle durup işlemesi lüzumu, gün gibi aşikâr bir zaruret haline gelmişti. Çünkü millî propagandalar o kadar geniş bir kuvvet ve ehemmiyet kazanmış bulunuyorlardı ki, bir defa, beş defa, yirmi beş defa ve belki yüz defa boşa gitmiş ve hiç bir tesir yapmamış gibi görünen bir propaganda teşebbüsü, bir keresinde hedefine isabet edip matlup neticeyi hâsıl eylediği zaman, lehine çalıştığı taraf için yalnız o teşebbüsün yapılması yolunda ihtiyar olunan masrafları değil, belki o güne kadar yapılmış ve zâhirde müsbet bir sonuç alınmamış gibi görünen bütün propaganda çalışmalarının her türlü masraflarını bir hamlede ödeyecek ve hattâ bu masrafları ağza almıyacak bir küçüklüğe düşürecek bir rolü oynayıyorlardı. Yurt için ve millî menfaatlerimiz için çalışan propagandanın bu öneme işaret ederken millî menfaatlerimize Devletimizin dahilî ve haricî siyasetine, velhasıl bir kelime ile millî varlığı mıza yöneltilen zararlı faaliyetleri körleştirmeyeği ve bunlar hakkında halk

ve cihan umumî efkârını aydınlatmağı hedef tutan gayretlere de gereken ehemmiyeti vermediği ihmal eylememek lâzımgelcektir.

Filhakika kötü mâksatlarla millî varlığımıza yöneltilen bu zararlı çalışmaların önlenmesinde de yine müsbet propagandamızın faydalandığı basm, yaym ve telkin vasıtalarından istifade edilir.

Görülüyor ki propagandanın millî menfaatlerimiz lehine çalışan kolu ile millî varlığımıza yöneltilen zararlı faaliyetleri önlemeğe mâtufl bulunan gayretleri temsil eden kolu aynı vasıtalarından faydalanmakta ve her iki istikamete müteveccih bulunan bu faaliyetler âzami bir haber alma imkânlarına dayanmaktadır. Şu halde haberalma imkân ve vasıtalarıyla beraber iki kollu propaganda çalışmalarının bir elde toplamak, bunlara mümkün olan her türlü kolaylıkları hazır bulundurmak zarureti vardır.

Diğer taraftan iç ve dış turizm dâvasının mevzuatımızda ve Devlet teşkilâtı bünyesi içinde epeyce eski bir mevduiyeti bulunduğu malûmdur. Fakat bu daire hangi teşkilâta bağlanmış ise orada kâfi bir inkişaf zemin ve imkânı bulamamıştır; bunun sebebini de bu dâvanın, Devletin bütün teşkilâtıyla ilgili ve hepsinin müşterek faaliyetiyle halli kabil olan bir mahiyet arzemesinde aramak lâzımdır. Bunun içindir ki, Turizm dairesinin de, Devletin diğer teşkilâtıyla daha kolaylıkla bir teşriki mesai yapabilmesini temin edecek ve kendisine daha fazla imkânlar zemini hazırlayabilecek bir mercie bağlanmasının faydalı olacağı mütalâa edildiğinden Başvekâlet matbuat umum müdürlüğüne bağlanmıştı.

Şu kısa izahlarla anlatılmasına çalışılan saikler altında, kısmen mahiyetlerinde ve kısmen de gayelerindeki benzerlik dolayısıyla, 1940 yılında, Matbuat umum müdürlüğü Dahiliye vekâletinden, Radyo idaresi Münakalât vekâletinden ve Turizm müdürlüğü de Ticaret vekâletinden ayrılarak bir araya getirilmişler ve 3837 numaralı kanunla teşkil olunan Başvekâlet matbuat umum müdürlüğünün idaresi altına konmuşlardı.

3837 numaralı kanunla teşkil edilen Matbuat umum müdürlüğü, bir umum müdür, bir umum müdür muavini ile Matbuat, Radyo, Turizm müdürlerinden ve o zaman bir nevi tecrübe devresi sayılabilecek bir müddet için kâfi görülen bir kağıt müşavir ve bir miktar memurdan mürekkep bir kadro ile faaliyete başlamıştır.

1 Haziran 1940 tarihinde bu kadro ile çalışmalarına başlayan Umum müdürlük, bu sahada geçirilen tecrübeler arttıkça, bu kadar büyük bir vazifenin eldeki kâdrolar ve salâhiyetlerle bîhakkin tedvirinin zorluğunu anlatmakta gecikmemiştir. Ne kadar şayanı şükrandır ki aynı müşkülâtı Büyük Millet Meclisi de takdir buyurmuş ve yıllık bütçelerin gerek encümenlerde gerekse Umumî Heyette müzakeresi sırasında defalarla bu teşhisini ifade eylemiştir. Bir taraftan Büyük Millet Meclisinin bu irşat ve işaretleri, diğer taraftan da dünya hâdiselerinin gün geçtikçe artan giriftliğini takip edilmesindeki ve Cihan Harbinin bulaşma sahalarının genişlemesi yüzünden yurdumuzun dahili ve harici siyasetinin iç ve dış umumî efkâra lâyık olduğu ölçü ve ehemmiyette aksettirilmesindeki lüzumun kazandığı büyük müstaceliyet, Hükümeti, Matbuat Umum müdürlüğü teşkilât ve vazifelerinin yeniden gözden geçirilip günün icap ve zaruretlerine tekabül edecek bir hale getirilmesini temin eylemeğe sevketti.

Filhakika eldeki kanunun zayıf ve noksan tarafları, boşlukları belli olmuş, geçirilen tecrübelerden elde edilen kanaatlerle içinde yaşanan günlerin ve gelecek günlerin icaplarının ve ihtiyağlarının nelemi istilzam eylediği, üç senelik Başvekâlet Matbuat Umum müdürlüğü çalışmalarıyla anlaşılmuş bulunuyordu.

Matbuat, radyo, turizm hizmetlerinin yeniden tensiki ve bunlara mütenazır olarak Başvekâlet Matbuat Umum müdürlüğü teşkilâtının genişletilmesi takarrür ettirilince ortaya iki mesele çıkmakta idi:

1. — 3837 numaralı kanunun tadil ve tevsi eylemek mi, yoksa yeni bir kanun hazırlayıp yeni bir teşkilât kurmak ve eski kanun ile teşkilâtı kaldırmak mı muvafık olacaktı?
2. — Yeni bir kanun hazırlanacak ise, bu yeni kanunda umumî esaslar ve prensipler koyup tâli ehemmiyette sayılabilecek mevzular ve meseleler üzerinde durmamak mı, yoksa gerek vazife

ihdasında, gerekse salâhiyet itasında mümkün olduğu kadar mevcut vaziyetleri takmin eden etraflı bir kanun hazırlamak mı uygundur?

Şimdi bu suallerin nasıl halledildiği arz edilecektir :

1. 3837 numaralı kanunun, üç senelik faaliyetten edinilen tecrübelerle göre tadil ve tevsi yoluyla bugünkü ihtiyaçları karşılayacak bir hale getirilmesi oldukça müşkül görülmüş ve gerek mevcut teşkilât bölümleri, gerekse 3837 numaralı kanunun koyduğu prensipler bâki kaldıkça bu tadil ve tevsi ile istenilen vasıfta ve değerinde bir netice almanın mümkün olamayacağı sonucuna varılmıştır. Bunun içindir ki, yüksek huzurunuzda sunulan kanun projesi, 3837 numaralı kanunla buna bağlı kadro cetvellerini ilga eylemekte ve böylece «Başvekâlet Matbuat Umum müdürlüğü» nü ortadan kaldırıp yerine Başvekâlete bağlı bir «Basın ve Yayın Umum müdürlüğü» kurulmasını derpiş etmektedir.

2. 3837 numaralı kanunun olduğu gibi kaldırılıp yeni bir kanunla, matbuat, radyo ve turizm hizmetlerini ifa eylemek üzere bir «Basın ve Yayın Umum müdürlüğü» kurulmasının daha muvafık olacağı neticesine varıldıktan sonra, bu yeni kanunun umumi esaslarla prensipleri koyup tâli ehemmiyette sayılabilecek mevzular ve meseleler üzerinde hüküm sevk etmemesinin doğru olacağı, gerek vazife ihdasında, gerekse salâhiyet itasında, kanunun, mümkün olduğu kadar, tam hükümleri ihtiva eylemesinin maslahata uygun düşeceği görülmüştür. Çünkü 3837 numaralı kanun, daha ziyade bir kaç prensip koyup ötesini tatbikatın teellilerine ve mevzuatımızın diğer hükümlerine bırakmış bulunmaktadır. Geçirilen üç senelik tecrübe devresinde, gerek vazifelerin ihtisas dairelerine ve bu daire emirlerine gereği gibi dağıtılmamış bulunması ve gerekse bu vazifelere karşılık Umum müdürlüğe ve teşkilât bölümlerine düşen salâhiyetlerin sarih bir surette gerçekleştirilmemiş olması yüzünden tatbikatta pek çok zorluklara uğranmıştır. Halbuki, milli varlığımız bakımından ehemmiyetleri yukarıdaki satırlarda tebarüz ettirilmeğe çalışılmış bulunan matbuat, radyo ve turizm hizmetlerinin 1940 senesindenberi artmış ve daima da artmağa gitmiş ve gitmekte olan hayati değerleri karşısında, bu hizmetleri tevdi edeceğimiz teşkilâttan neler istediğimizi sarih surette bilmek ve bu vazifelere mukabil de kendilerini ne gibi salâhiyetlerle teçhiz eylediğimizi açıkca ve tereddüde yer vermeyecek bir şekilde göstermek zaruridir ve belki de bu işin en önemli tarafıdır. Bu hükümlerden bir kısmının nizamnamelerle bırakılması etrafında bir mütalâa, ilk bakışta vârid gibi görülebilirse de, projenin tetkikinden de anlaşılacağı üzere, konulan hükümler bir nizamnameye mevzu teşkil edecek mahiyetten çok başkadır. Ve bir kanun içinde yer almaları hukuki esaslara göre zaruridir.

II

Kanun projesinin maddeleri

3837 numaralı kanunla kurulmuş bulunan idare, Dahiliye vekâletinden Matbuat Umum müdürlüğünü, Münakalât vekâletinden Radyo müdürlüğünü, Ticaret vekâletinden de Turizm müdürlüğünü, almış ve Başvekâlet Matbuat Umum müdürlüğü unvanıyla tevsim edilmişti. Bu unvanında, idaresi altındaki diğer iki hizmete, yani radyo ve turizm hizmetlerine hiç bir işaret yoktu. Bu Umum müdürlüğün vazifelerine yakından vâkıf bulunmayan bir kimse, Matbuat Umum müdürlüğünün aynı zamanda radyo ve turizm hizmetlerini de ifa ve tedvir eylediğine intikal edemezdi. Filvâki bir dairenin unvanında, bütün vazife ve salâhiyetlerinin sarih surette görülmesi istenemez ve bu da mantiki bir talep olmaz ise de bir unvandan az çok vazifelere intikalın mümkün olması arzulanır. Bunun içindir ki, «Matbuat umum müdürlüğü» unvanı «Basın ve yayın umum müdürlüğü» unvanına değiştirilmiş ve bu suretle buranın, söz, ses, yazı, resim, film ve plâk gibi vantalarla yapılan yayımlar ve bu yayımların bir şeklini teşkil eden basımlarla meşgul olacak bir daire olduğu belirtilmek istenmiştir. Zamanla bu iki kelimenin mânalarında bu istikamete doğru vukubulacak inkişaf, ekde edilmesi istenilen bu gayeyi daha kolaylıkla istihsale yarayacaktır. Her ne kadar turizm hizmetinin bu unvanında vazihanifadesi mümkün olamamış ise de, kanun projesi metni içinde bu eihetin açıklanmasına çalışılmıştır.

Projenin 1 nci maddesinde, Basın ve yayın umum müdürlüğünün kuruluşundaki gaye ve bu Umum müdürlüğe bırakılan vazifelerin topluca bir ifadesi verilmektedir.

Maddenin birinci fıkrasıyla, basın, yayın ve telkin vasıtaları olarak bugün kullanılmakta olanlardan faydalanılarak yurdumuzun her sahadaki kıymetlerini içeride ve dışarıda doğru bir şekilde tanıtmak ve yaymak gayesini temin etmek vazifesi Umum müdürlüğe verilmektedir. Bu suretle yurdumuzu her cepheden dünya umumî efkârına ve halkımıza tanıtmak yolunda müspet ve yapıcı bir vazife, Umum müdürlüğün gerçekleştirileceği gayelerin başına alınmış bulunmaktadır. Yabancı memleketlerin tarihî, bedii, tabii, içtimai, siyasi ve kültürel olaylarını milli menfaatlarımız zaviyesinden takip etmek ve lüzumuna göre bunlardan bazılarını halkımızın bilgisine ulaştırmak ve bazılarını da vekâletlerle Devletin diğer dairelerinin ve müesseselerinin ve teşekküllerin salâhiyetli mercilerine bildirmek Umum müdürlüğün gayeleri arasına alınmaktadır.

Bütün bu haberalma faaliyetinin istihdaf eylediği gaye, şüphe yoktur ki, müspet olan ve milli menfaatlarımızı destekliyen her şeyimizi, dahilî ve haricî siyasetimizin propogandası emrinde çalıştırmaktadır.

Umum müdürlük her türlü turizm işleriyle de meşgul olacağına göre gayeleri arasına, turizmin tanzimi, teşviki ve murakabesi vazifesini de almıştır.

Projenin 2 nci maddesinde, Umum müdürlüğün kuruluşu gösterilmiştir. Her dairenin ne gibi ihtiyaçlar altında ihtisasına lüzum hissedildiği belirtilmeden önce, bu maddedeki sıraya göre bu dairelerin ve yardımcı kurulların vaziyetlerine kısaca temas edilecektir.

Umum müdürlüğün çalışmaları; esas itibariyle daimî olarak vazife gören makamlarla bu çalışmalarında kendisine yardımcı ve müşavir vazifesini görecek olan kurulların faaliyetlerinden husul bulur.

Umum müdürlükteki makamlardan Etüd heyeti reisliği, Hukuk müşavirliği, Fen müşavirliği, Teftiş heyeti ve umum müdürlük bürosu müdürlüğü merkezde vazife gören ve doğrudan doğruya umum müdürlüğe bağlı olan dairelerdir. Mantaka müdürlükleri ile Basın atışelikleri de umum müdürlüğe merbut ve yurdun veya yabancı memleketlerin gerekli yerlerinde umum müdürlüğe mevdu vazifeleri yürüten makamlardır.

İç ve dış yayın daireleri, Radyo dairesi, Turizm dairesi, Basın ve dağıtım dairesi ile Muamele, Levazım, Evrak ve İstatistik müdürlükleri, bu projede kendilerine ayrılan vazifeleri ifa eylemek üzere kurulmuş makamlardır.

Umum müdürlüğün yardımcı organlarına gelince:

Bunlardan müdürler encümeni, tamamiyle umum müdürlük mensupları tarafından teşkil olunan bir heyettir. Merkezî ve mahallî söz komiteleri de esas itibariyle Umum müdürlük mensuplarının teşekkülü ise de, hususi bir bilgi ve salâhiyet istiyen hallerde bunlara diğer vekâletlerden mümessillerin iştirak ettirilebileceği de kabul edilmiştir.

İhtisas Danışma komiteleri muayyen ihtisas mevzuları üzerinde umum müdürlüğün ihtiyaç duyacağı istişarî mütalâaların temini maksadıyla zaman zaman kurulmaları ve bünyelerinde umum müdürlük-mensuplarından bazı zevatın da bulunması kabul edilen heyetlerdir.

İşbirliği kurulu ise; mahiyetleri itibariyle diğer ilgili vekâletlerle birlikte mütalâası zaruri görülen bazı vazifelerin en verimli bir neticeye bağlanması maksadıyla kurulmuştur.

Şimdi umum müdürlüğe dahil makamlarla kurulların vazifeleri ayrı ayrı tahlil edilecektir.

Projede; Umum müdür, bütün teşkilâtın nâzımı ve âmiri olarak mütalâa edilmiş, bu kanunla ve diğer kanunlarla verilmiş olan vazifelerin ifasında kendisine iki umum müdür muavininin yardım edeceği kaydedilmiştir.

Birinci umum müdür muavini, ihtisas daireleriyle, İşbirliği, kurulu, İhtisas danışma ve Söz komiteleri işlerinde, ikinci umum müdür muavini ise idarî dairelerle Müdürlükler encümeni işlerinde Umum müdüre yardım edecektir.

Her iki umum müdür muavini de, Umum müdürlükçe kabul edilmiş olan esasları ve programı takip ve Umum müdürlük teşkilâtında tatbik ettireceklerdir; Umum müdürden alacakları emirler dairesinde Umum müdür adına hareket edeceklerdir.

Umum müdürlük bürosu müdürlüğü namıyla bir şubenin ihdası, işlerin zarureti karşısında fiilen hâdis olmuş bir vaziyeti tesbit eylemekten ibaret bir maumeledir. Zira Matbuat umum müdürlüğünün hiç bir şubesinde tedviri mümkün olmamış bir takım işlerin meydana çıkmış bulunması ve ayrıca Umum müdürlüğün hususiyetinden doğan bazı mahrem işlerin de mevcudiyeti, böyle ayrı bir büroyu lüzumlu kılmış ve netice itibariyle ayrı bir büro teşkili zaruri görülmüştür. Basın ve yayım umum müdürlüğünün kurulmasıyla vazifeleri ve salâhiyetleri ve binnetice işleri artacak olan bu teşkilât için böyle bir büronun devamına zaruret duyulacağı tabiidir.

Etüd heyeti; Umum müdürlüğün en hassas ve en önemli bir uzvu olarak kurulmaktadır. Umum müdürlüğün üzerine bırakılan vazifelerin pek çeşitli bulunması ve gördüğü hizmetlerin tatbik yollarının birbirlerinden bir hayli farklı olması dolayısıyla bunları arasında bir ahenk ve tevazün tesisi zaruri ve vazgeçilemez bir keyfiyettir. Eğer bu yapılamaz ve bir faaliyet şubesi, ötekinin zararına olarak inkişaf eder veya berikinin aldığı istikametten hiç habersiz olarak başka bir tarafa teveccüh edecek olursa bu çalışmalardan elbette ki matlub faide elde edilemez. Şu halde Umum müdürlüğün bütün çalışmalarının maksatlı ve ahenkli bir surette yürütülmesini sağlayıcı ve bu çalışmaların verimlerini ölçecek bir makapizmaya ihtiyaç katidir. Böyle bir işle vazifelendirilen makamın munhasıran o dairenin mahdut kadrosıyla mukayyet olması da mahzurlu görülmüş ve bir reisle iki kişiden mürekkep daimî Etüd heyetine, Umum müdür muavinleriyle ihtisas daireleri müdürleri, birinci hukuk müşaviri ve fen başmüneviri tabii âzalar olarak ilâve edilmişlerdir. Böylece teşekkül eden geniş heyete de Umum müdürün reisiği kabul edilmiştir. Etüd heyetinin daimî kadrosu, müşahedelerini, takiplerini ölçülerini yapacak, vardığı neticeleri toplantılarda ortaya koyacak veya evvelâ Umum müdüre rapor halinde bildirip bunlardan Umum müdürce münasip görülenler umumî münakaşaya mevzu teşkil edecektir. Böylece her dairenin mesul âmiriyle işin heyeti unumiyesinden mesul bulunan başlar, muayyen meseleler üzerine zaman zaman toplanca eğilip dâvayı müştereken bulacaklar, birbirlerinin çalışmalarının istikametlerinden birbirlerini serbestçe ve etraflıca malûmattar edecekler, velhasıl Umum müdürlüğe düşen vazifeleri bütün cepheleriyle mütalâa eyleyip çalışmalarını ona göre ayarlayacaklardır.

Projeye konulan bir fıkra ile, etüd heyetine, yardımcı olarak bütün yerli ve yabancı ilim, fen ve sanat teşekküllerinden ve bu sahalarda tanınmış şahsiyetlerden istifade etme imkânı bahşedilmiştir. Çünkü mahdut bir kaç şahsın her sahada ihtisas sahibi olmasına imkân yoktur. Halbuki propaganda gibi çok cepheli bir çalışmanın ihtiyaç göstereceği ihtisas tenevvüleri sayısızdır. Bunun içindir ki, kadrolandırılmalarına imkân görülmeyen bütün bu ihtisas erbabından veya teşekküllerinden, zahmetlerinin mukabili ödenmek şartıyla, Umum müdürlüğün faydalanmasının temini zaruri görülmüştür.

Etüd heyetinin vazifelerine temas eden maddenin sonuncu fıkrasında derpiş edilen vesika toplanması işi, büsbütün hususiyeti haiz bir mevzudur. İç ve dış olayların yerli ve yabancı aktislerini ihtiva eden yazı ve resimlerle bunlara benzeyen sair vasıtaların, derhal müracaat edilebilecek ve akabinde bulunabilecek bir şekilde toplanması, ötedenberi Matbuat umum müdürlüğünce üzerinde durulmuş işlerden birisi olmuştur.

(Documentation) diye ifade edebileceğimiz bu faaliyet, Umum müdürlüğün haberalma ve propaganda faaliyetleri bakımından çok lüzumlu görülmektedir. Bu işin etüd heyetine bağlı bir şube halinde idaresi bu suretle Umum müdürlüğün en salâhiyetli bir dairesinin sevk ve idaresi altına konulması, bu işe verilen ehemmiyete bir delildir.

Etüd heyeti, Umum müdürlüğün müspet ve yapıcı faaliyetlerinin düzenlenmesi ve ahenklenmesi üzerinde tetkikler yaparken millî menfaatlerimiz aleyhine çevrilmiş bulunan zararlı propagandaların incelenmesi meselesine de temas edeceği tabii sanılmış ve kendisinin vazifesini küllileştirmek maksadıyla ki, yabancı propagandalar hakkındaki araştırmaların da bu heyetçe yapılması uygun görülmüştür.

Hukuk müşavirliğinin doğrudan doğruya Umum müdüre bağlı ve ondan alacağı emirler üzerine hareket eden bir daire olarak kurulması muvafık görülmüştür. Hukuk müşavirliği; Umum müdürlük tarafından tevdi olunacak kanun, nizamname, talimatname ve mukavelename projeleriyle

sair işler üzerinde hukuki mütalâa beyan eyliyecek, her nevi mahkemeler, icra daireleri ve noterler tarafından Umum müdürlüğe yapılacak tebligatı kabul eyliyecek ve bunlara karşı icabeden cevapları hazırlıyacak, bütün kaza mercilerinde Umum müdürlüğü temsil edecek, Umum müdürlüğün vazifeleri arasında bulunan mevzular üzerinde milletlerarası anlaşma ve münasebetleri hakkındaki mukarretatı ve diğer memleketlerin bu sahaya giren mevzuatını takip ve tetkik eyliyecektir. Hukuk müşavirliğinin bu Umum müdürlük için lüzum derecesine işaret eylemek üzere şu ciheti kaydetmek zarureti vardır ki; 3837 numaralı kanuna bağlı kadrolarda bu unvanla bir memuriyet gösterilmemiş olduğu halde, aynı kanundaki salâhiyet maddesine istinaden birisi maaşlı diğeri daimî ücretli olmak üzere yüksek aylıklı iki memur bu vazife ile tavzif edilmişlerdir. Türkiye'de tek radyonun işlemesi halinde bile gerek hususi teşebbüslerle vâkı ticari ve hukukî münasebetlerde gerekse resmî daire ve müesseselerle olan işlerde kanunlarımızın icaplarına bihakkın vâkıf en az iki zata kati ihtiyaç hasıl olmakta idi. Yeni radyo istasyonlarının açılacağı gözönüne getirilirse ve bilhassa harp sonunda radyo, televizyon, foto - radyo gibi elektro - manyetik dalgalar vasıtasıyla yapılan söz ve resim teatisine dayanan çalışmalarda ve flimcilik sahasında vukubulacak inkişaf düşünülürse Milletlerarası anlaşmaların ve anlaşmazlıkların alacağı büyük ehemmiyet şimdiden bu mevzular üzerinde çalışmış, tetkikler yapmış ve hazırlanmış elemanların yetiştilmiş olmasını zaruri kılmaktadır.

Projenin 7 nci maddesinde, Fen müşavirliğinin vazifelerinden bahsedilmektedir. Bu vazifeler maddede sarahatle yazılı bulunduğundan her şeyden evvel böyle bir dairenin kurulmasına neden lüzum hissedildiğinin izah edilmesi lâzımgelmektedir. Basın ve Yayın Umum müdürlüğü; bir yandan radyo, foto - radyo, film, plâk, fotoğraf gibi bir bakıma teknik mahiyetteki hizmetleri aslı vazifeleri arasında almış bulunmakta ve bir taraftan da bunların yanında basın hayatının ve turizm faaliyetlerinin murakabesi, teşviki dolayısıyla matbuaterlik ve otel, gazino, plâj ve eğlence yerleri inşaatı gibi teknik işlere temas etmek mecburiyetiyle karşılaşmaktadır. Bütün bu sayılan işlerin gerek doğrudan doğruya kurulup işletilmeleri, gerekse murakabeleri ve teşvikleri bakımından Umum müdürlükte teknik bilgileri olan veya bu mesleklere mensup bulunan kimselerin vazife almalarını zaruri kılmıştır. Fihakika radyo istasyonlarında Başmühendisin idaresi altında mühendislerden, fen memurlarından ve teknisiyenlerden mürekkep bir teknik ekibin mevcudiyetindeki zaruret derhal kabul edilebilir de Umum müdürlük te beş altı yüksek mühendisin göreceği vazifelerin ne olacağı sorulabilir. Halbuki radyo istasyonlarının türü teknik meseleler üzerinde yaptıkları teklifler, bugün için Umum müdürlükte umumî ölçülere vurulup kabul veya reddedilmek mevkiindedir. Halbuki Umum müdürlükte bu gibi teklifleri inceliyecek, teknik ihtiyaç taleplerini umum müdürlüğün diğer dairelerinde takip edip her işe takdimen intaç ettirecek bir makamın mevcudiyeti ne kadar zaruridir. Kaldı ki, radyo istasyonlarının, teaddüdü ve film, plâk stüdyolarının açılıp tam randımanla işlemeğe başlamaları halinde, teknik malzeme temin ve tedarik etmek ve bu sahalar için personel bulmak ve yetiştirmek hususunda fiilen çalışacak ve umum müdürlüğün sair teknik işleri üzerinde de müşavirlik yapacak olan bir dairenin lüzum ve ehemmiyeti için daha başka delillere lüzum olmadığı söylenebilir. Radyo istasyonlarının teknik ekipleri ancak günlük işletmeleri yürütecek haldedir; halbuki radyo tesisatı bakımından yurdun her yerinde fennî mesahalar yapılması, yeni radyo istasyonları için incelemelerde bulunulması zarureti vardır, işte bütün bu işleri yapacak olan makam, fen müşavirliği olacaktır.

Projenin 8 nci maddesi teftiş heyetinden bahsetmektedir. Basın ve Yayın umum müdürlüğü kadrosuna müfettişler ilâvesi suretiyle bir teftiş heyeti ihdasındaki lüzuma gelince; bu kanunla umum müdürlüğün merkezî teşkilâtı genişlediği gibi mntaka müdürlükleri de meydana gelmekte ve Ankara'dan gayri yerlerde radyo istasyonları açılması hususunda tetkikler başlamış ve bu tetkikler bir hayli ilerlemiş bulunmaktadır. Binaenaleyh, bizzat umum müdürlük teşkilâtı mensupları hakkında kanuni ve idarî tahkik işleri için dahi en az bir iki kişiye, bu işlerde meleke kazanmış kimselere ihtiyaç vardır. Kaldı ki, 3511 numaralı Basın birliği kanunu ile bu birliğe ait hizmetlerin umumî murakabesi ve nihayet 4266 numaralı kanunla da Anadolu Ajansının idarî ve malî murakabesi umum müdürlüğe bırakılmış bulunduğundan bu teşekküller nezdinde de tetkik-

ler yapabilecek ehliyetle elemanlara ihtiyaç olduğu anlaşılır. Nihayet bu kanunla basın ve yayın hayatı üzerinde geniş bir murakabe tesisi için salâhiyet verdiğimiz umum müdürlük büyük merkezlerde daimî ve sıkı, fakat bitaraf kontrol uzuvları bulundurmak mecburiyetindedir. İşte bu sebeptendir ki, umum müdürlükte bir teftiş heyeti ihdası lüzumu duyulmuştur.

Basın ve Yayın umum müdürlüğü mıntaka müdürlüklerine gelince; bu umvanla memleketin lüzum görülecek yerlerinde Umum müdürlük kadrosundan ayrılacak memurlarla birer büro teşkil edilecektir. Bu bürolar hiç bir suretle buldukları vilâyetin idarî şubelerinden birisini teşkil edilemeyecek, bilâkis umum müdürlüğün aslî kadrolarına dahil ve oradan alacakları emirler ve salâhiyetler dairesinde umum müdürlüğe mevdu vazifelerden kendilerine bırakılan kısımları yürüteceklerdir. Bilhassa şimdilik basın ve yayın hayatının en hararetili bulunduğu yerlerde faaliyete geçirilmeleri düşünülen Mıntaka müdürlükleri, işlerin süratle, emniyetle ve mahiyetlerindeki hususiyetler ihlâl edilmeden intacını temin bakımından düşünülmüş teşekküllerdir.

Basın Ataşeliklerine gelince: Projenin 10 ncu maddesinde de belirtildiği üzere, basın ataşeleri, Umum müdürlüğe verilen vazifeleri, Umum müdürlüğe bağlı olarak yürütmek üzere gerekli görülecek yabancı memleketlere gönderilecek memurlardır. Bunların buldukları elçiliğin resmî heyetlerine dahil sayılmaları, maaş ve tahsisat bakımından da Hariciye memurları gibi para almaları için projede hususi hükümler konulmuş bulunmaktadır. Yurdumuzda bir çok yabancı memleketlerin basın ataşeleri ve hattâ müsteşarları vazife görmekte ve bunlar kendi memleketleri için faydalı buldukları şekilde çalışmaktadır. Filhakika yaşadığımız günler, haber alma ve propaganda bakımlarından o kadar büyük ehemmiyet kazanmış ve bu sahalarda öylesine bir mücadele başlamıştır ki bu işleri görmek üzere gerekli görülecek yerlere basın ataşeleri gönderilmesi ve basın ataşeliğinin bir meslekî mahsus haline getirilmesi zarurî görülmüş ve bu projede bunun için hususi hükümler konmuştur.

Projenin 11 nci maddesinde vazifesi telhisen izah edilmiş olan iç yayın dairesinin ihdasından beklenen hizmetleri şöyle ifade etmek mümkündür. Bu daire, bugünkü iç Matbuat müdürlüğünün yerine kaim olmakla beraber, Türk basın ve yayın hayatının hemen yalnız gazetecilik sahasına bakmakla iktifa etmekte iken yeni haliyle şu rolleri yüklenmektedir:

Millî ahlâk, verilen haberlerin doğruluğu, Devletin siyaseti, yabancı tahrikler ve zararlı propagandalar gibi muhtelif bakımlardan bütün iç basın ve yayını kontrol etmek ve bu yayım faaliyetlerini millî inkilâbımızın prensiplerine uydurmak, rejimin ve Devletin siyasetinin istikametine yönelmek, yurd basınına takip edip işlemek ve bu neşriyattan Devlet daire, müessese ve teşekküllerini ilgilendiren yazıların kupürlerini buralara göndermek, basın ve yayın hayatında (radyo kronikörleri dahil) ismi ve eseri olanların meslekî sicillerini kurmak ve bunları işlemek, Matbuat kanununun, Basın birliği kanununun, Basın ve Yayın Umum müdürlüğüne bu bakımlardan vazife veren kanunların tatbikine nezaret etmek, Basın Birliği ve diğer meslekî teşekküllerle Umum müdürlük arasındaki işbirliğini sağlayıcı muameleleri yürütmek, yurd içi basın hayatı ve faaliyetleri hakkında neşriyatta bulunmak, Türk basınına aksetmiş olan hâdiselerin kroniklerini yapıp icabı halinde bültenler hazırlamak, bu hâdiselerin vesikalarını toplayıp yakın tarihimiz için malzeme ihzar etmek, kurulacak olan Basın ve yayım enstitüsünün Umum müdürlüğe akseden her türlü işleriyle uğraşmak.

Projenin 12 nci maddesinde dış yayın dairesinin vazifeleri telhis edilmiş olmakla beraber bu dairesinin ihdasında beklenen hizmetleri şöyle sıralamak da mümkündür:

Dünya siyasetinin, ilim, fikir, sanat ve edebiyat hareketlerinin umumî temayül ve istikametlerini temsil eden her türlü gazete, mecmua, broşür, kitap gibi matbualar ve bütün radyo istasyonlarının muhtelif diller üzerinden yukarıdaki mevzular etrafında yaptıkları neşriyatı takip ve tesbit etmek, işlemek ve bunlardan Devlet daire, müessese ve teşekküllerini ilgilendirenlerin kupürlerini buralara göndermek, yabancı devletlerin iç ve dış siyasetlerindeki tezahürler ve Türkiye ile olan münasebetleri üzerinde durup bunların vesikalarını toplamak, bu takiplerin neticelerini yabancı basın bültenleri ve yabancı radyolar bültenleri halinde hazırlamak, yabancı muhabirlerle muharrirlerin

muamelelerine bakmak, millerlerarası basın teşekkülleriyle temasa geçmek ve karşılıklı mesleki yakınlık seyahatleri imkânlarını aramak.

Projenin 13 ncu maddesinde radyo dairesinin vazifeleri telhis edilmiştir. Buna ayrıca bir şey ilâvesi zait görülmektedir. Yalnız şu cihete işaret eylemek lazımdır ki, 3837 numaralı kanunla kurulan teşkilâtta bir radyo müdürlüğü mevcut bulunmakta ve bu da, fiilen, Ankara Radyo istasyonu müdürlüğünü yapmakta idi. Bu defaki kuruluşta, Radyo dairesi umum müdürlükte müesses ve radyo hizmetleri bakımından Umum müdürlüğe mevdu vazifeleri ifa eden merkezi bir daire olarak derpiş edilmiş, radyo istasyon müdürlükleriyle bu istasyonların idarî ve teknik personeline ait kadrolar ayrıca mütalâa olunmuştur.

Projenin 14 ncu maddesi, Umum müdürlüğe bağlı turizm dairesinin vazifelerinden bahsetmektedir. Turizm dâvasının ehemmiyet ve azameti karşısında bugün için yapılabilecek işlerin azlığı ve ölçü itibariyle mahdutluğu karşısında, maddede verilen izahat, Umum müdürlüğün bu hizmetin ifası bakımından ne gibi vazifeleri yüklenmekte olduğunu göstermeğe kifayet edecek durumdadır. Ancak şu cihete işaret eylemekte faide vardır ki, Umum müdürlük bu sahada edineceği tecrübelerle nazaran en müsait bir zamanda bir (Turizm teşvik kanunu) hazırlamak suretiyle bu dâvayı en iyi hal yoluna koymağı başda gelen tasavvurları arasına almış bulunmaktadır.

Projenin 15 nci maddesinde vazifesi belirtilmiş olan (Basım ve dağıtım dairesi), kurulan bu yeni teşkilâtın en ehemmiyetli bir uzvu olarak yüksek huzurunuzda sunulmağa değer. Basım ve yayım umum müdürlüğünün bir çok neşriyatı olacaktır; bu neşriyatı şimdilik, kitaplar, broşürler, mecmualar, bültenler, (ileride Devlet salnamesi), film, fotoğraf ve plâk olarak saymak mümkündür. Bunlardan birçoğu, halen Matbuat umum müdürlüğünün de faaliyetlerine mevzu teşkil eylemektedir. Ancak teşkilâtın istenilen randımanla çalışmağa başlaması halinde, bu neşriyatın artacağı, daha doğrusu artması icap edeceği tabiidir. Bu neşriyatın her biri, yeni tabiri suretiyle yapılması, film ve fotoğraf şeklinde tecelli edenleri ve plâk olarak hazırlananı hep ayrı birer çalışma şubesidirler; fakat esas itibariyle teknik ve ticarî faaliyetlerin memzuca mütalâasını icap ettirirler. İşte bunun içindir ki hiç değilse ilk hamlede bütün bu neşriyatı bir dairenin muhtelif şubeleri halinde idare etmekte faide görülmüştür. En geniş mânasında neşriyat işleriyle uğraşacak olan bu daire aynı zamanda bu neşriyatı dağıtmak için de organize olacak ve neşrettiklerinin arşivlerini kurmakla da mükellef tutulacaktır. Bunları temin maksadıyla ki bu dairenin kadrosu bu bakımlardan mümkün olduğu kadar takviye edilmiştir.

Muamelât, levazım, evrak ve İstatistik müdürlüklerine gelince; projenin 16 nci, 17 nci ve 18 nci maddelerinde bu müdürlüklere düşen vazifeler ayrı ayrı anlatılmış bulunmaktadır. Yalnız şu cihete temas etmek muvafık olur ki, Matbuat umum müdürlüğünde halen yalnız Evrak müdürlüğü mevcuttur; Levazım ve Muamelât müdürlüklerinin ayrıca birer şube halinde ihdasındaki sebep, geçirilen üç senelik tecrübe devresinde bilhassa mübayaa ve bakım işlerindeki kalem itibariyle mevcut fazlalık ve evrak işleriyle dosya arşivinin çok muntazam olmasındaki zaruretlerdir. Muamelât müdürlüğünün bütün bu işleri yalnız başına başarması mümkün görülmemiştir.

Umum müdürlüğün faaliyetlerinde yardımcı ve istişarî bir rol ifa edecek olan kurullar üzerinde fazla tafsilât vermenin zait olduğu mütalâa edilmektedir. Zira, projenin 19 ncu, 20 nci 21 nci ve 22 nci maddelerinde İşbirliği kurulu, İhtısas danışma ve söz komiteleri, müdürler encümeni hakkında kâfi izahat mevcuttur ve bu izahattan, bu kurulların hangi gaye ile kuruldukları vazih anlaşılmaktadır.

23 ncu maddenin teklifindeki sâiklere gelince :

Halen Matbuat Umum müdürlüğünün meşgul olageldiği ve ileride Basın ve Yayım Umum müdürlüğünün daha geniş bir surette meşgul olacağı işlerin mahiyetleri, mevcut idarî usullerimizle malî kanunlarımızın çerçeveleri içinde çok müşkülâtla yürütülebilmekte ve randıman, teklif edilen yeni şekle göre hâsıl olacak imkânlardan çok aşağı kalmaktadır. Bunun içindir ki imkânların ilk müsaadesinde film işini, plâk işini, Devletin yüksek kontrolü en geniş bir surette bâki kal-

mak şartıyla, mütedavil sermayeli ticari birer müessesese halinde teşkilâtlandırmağı, salâhiyetli olanlar tavsiyeye çok şayan bulmuşlardır.

İleride belki bir radyo müessesesi kurulmak suretiyle, radyo hizmetine sadece idari ve teknik bakımdan bir suples kazandırmağı da düşünmek yerinde olacaktır.

Memleketin senelerdenberi her türlü gazete, mecmua ve kitap tevziinden dolayı çektiğı müşkülâtı ve bu yüzden iyi niyet sahibi bir çok kimselerin uğradıkları zararları bilmiyen yoktur. İşte bu zorlukları önleyebilecek geniş bir tevzi teşkilâtı müessesesi kurulmasına muvaffakiyet elverecek olursa, bu madde ile istihdaf edilen gaye, yalnız başına bu hizmetle elde edilmiş sayılabilir.

Projenin 23 nci maddesindeki gayeyi istihsal hususunda yardımcı olacak hükümler de 24 nci ve 25 nci maddelere konulmuşlardır.

Projenin 26 nci, 27 nci, 28 nci, 29 nci ve 30 nci maddeleri umumiyetle tâyin usullerine ait olup ekserisi 3837 numaralı kanunda da mevcut bulunan ve tatbikatta iyi neticeeler vermiş olan hükümlerdir. Projenin 31 nci maddesi memurların terfii hususunda nispeten objektif bir hüküm vazeylemekte ve bu suretle terfi muamelesine, ilmi içtihatlarla uygun bir teminat bahşetmektedir. Projenin inzibati cezalardan bahseden 32 nci maddesinde Memurin kanunundaki hükümler atıf yapıldığından bunların ayrıca izahına girilmemiştir.

Basın ve Yayın Umum müdürlüğünün ne kadar önemli vazifeleri omuzlarına aldığı şimdiye kadar verilen izahatla belirtilmiş bulunmaktadır. Bütün bu işleri lâyikiyle başarabilecek elemanlara da şiddetle ihtiyaç olduğu âşikârdır. Binaenaleyh bu elemanları temin etmek zarureti vardır. İstenilen elemanlar dört kaynaktan elde edilebilir:

- a) Yetişmiş serbest kimseler arasından;
- b) Umum müdürlük tarafından yetiştirilecek olanlar arasından;
- c) Devletçe veya diğer vekâletlerce şimdiye kadar yetiştirilmiş bulunanlar arasından;
- d) Yabancı mütehassıslar arasından.

Serbest yetişmiş olanlar arasından, maaş ve ücret tahditleri karşısında personel angaje etmekteki zorluk, bütün Devlet dairelerince maldırdır. Bunun içindir ki, vekâletler, ihtiyaçlarını karşılayacak olan elemanları, kendi bütçelerine koyup malî yıl başında Maarif vekâleti bütçesine naklettikleri tahsisat ile yetiştirmek ve böylece yetişenleri mecburi hizmetle bağlamak yoluna başvurmuşlardır. Basın ve yayın umum müdürlüğü de bu sahadaki âcil ihtiyacını karşılamak üzere, aynı tedbire müracaat eylemek zorundadır; buna binaen bir takım gençlerin Umum müdürlük hesabına okutulması ve bunların mecburi hizmet taahhütlerinden istifade edilmesi düşünülerek 33 nci madde teklif edilmiştir. Fakat Umum müdürlüğün öyle işleri olur ki, bunlara bir yabancı mütehassıs getirilmesi zarureti de hissolunabilir. İşte bu gaye ile ki, 34 nci madde teklif edilmiştir.

Memleketimizde ötedenberi basın ve yayın hayatının mühmel bir halde bulunduğu, bu hayat içinde faaliyette bulunanların, ekseriya mesleğin gayesiyle mütenasip bir tahsil hayatı geçirmeden, gelişi güzel, bu işe atıldıkları ileri sürülür ve bunlardan doğan zararlardan şikâyet edilir. Bu şikâyetlerin bir kısmı vâridir ve haklıdır. Bunun içindir ki, Umum müdürlük, hem basın ve yayın ve turizm hayatı için eleman hazırlama vazifesini görmek, hem de bu faaliyet sahalarında ilmi araştırmalar yapmak üzere bir enstitü kurmağı derpiş eylemiş ve enstitüyü kendisi için ilmi bir istinatgâh olarak telâkki eylemeğe mütemayil bulunmuştur. Projenin 35 nci maddesi bu maksatla hazırlanmıştır.

Halen basın, yayın ve turizm meslekleri mensuplarının ve ailelerinin sıkışık zamanlarında yardımlarına koşacak kuvvette geniş teşkilâtlı sağlık ve içtimai yardım sandıkları bulunmadığı gibi, mevcut olanlar da resmî bir dairenin rehberliğinden ve yardımından mahrum bulunmaları dolayısıyla muhitlerine pek az müsmir olabilmektedirler, hele bu mesleklerin mensupları arasında toplu veya mecburi ve avantaajlı sigortalar hemen hemen hiç yer almamış gibidir. İşte 36 nci madde bu noksanları temin maksadiyle hazırlanmış ve mümkün oldukça bu sahalarda Umum müdürlüğün nakdi yardım yapabilmesini dahi mümkün kılacak bir şekilde teklif edilmiştir.

37 nci madde, memlekette hususi bir yayın teşkilâtının kurulmasını istihdaf ederek hazırlanmıştır ki, bu hükmün tahakkuk ettirilebilmesi halinde memleketimizin neler kazanabileceğini

yüksek Meclis en iyi takdir edebilecek durumda bulunmaktadır.

Bu kanun her türlü basın, yayın ve telkin vasıtalarının murakabesini Umum müdürlüğe bırakmaktadır. Fakat bu murakabenin bütün şartlarını kanuna almak imkânsızdır. Binaenaleyh bu murakabenin ne suretle yapılacağını bir nizamname ile tesbit eylemek zarureti hâsıl olmuştur. Nizamnamenin hazırlanmasında Dahiliye, Hariciye, ve Maarif vekâletleriyle Genelkurmay başkanlığı gibi ilgili makamların reylerinden istifade edilecektir; Lüzumlu görülecek hallerde bu makamlar murakabeye iştirak ettirileceklerdir. 38 nci madde bu maksatla hazırlanmıştır.

Projenin 39 ncu maddesinin hazırlanmasındaki gaye şudur : Yukarıki satırlarda bahsedilen murakabenin lâyikeyle temin edilebilmesi için murakabeye tabi, her türlü basın ve yayından Umum müdürlüğe birer veya ikişer nüshanın verilmesi mecburiyetinin konulmasını zaruri kılmıştır.

Projenin 40 nci maddesi, duyulmakta bulunan teknik ve idarî bir ihtiyacı karşılanması maksadiyle istenilen bir salâhiyeti teminen hazırlanmıştır.

41 nci madde ise, Anadolu Ajansı hakkındaki 4266 numaralı kanunun, bu vazife ve teşkilât kanunu ile yakın alâkası dolayısıyla, işbu kanunçine alınması lüzumu karşısında hazırlanmıştır; aynen 4266 numaralı kanunun 1 nci maddesidir.

Projenin, eski kanunlarla Dahiliye vekâletine verilmiş olan bazı salâhiyetlerin Başvekâlete devredilmesinden bahseyliyen 42 nci maddesi kâfi derecede vâzih olup üzerinde ayrıca izahat verilmesine ihtiyaç hissettirecek bir halde değildir.

43 ncu madde, 3837 numaralı kanunun 6 nci maddesinin, biraz tadilen ve tavzihan, mütenazır hükmünü ihtiva etmektedir.

44 ncu madde, ilga hükümlerini ihtiva etmektedir.

45 nci madde, umum müdürlüğe ait maaşlı ve daimî ücretli kadro cetvellerini kanuna bağlamaktadır. Yukarıdanberi bu teşkilâtın ne gibi bir gaye ile kurulduğu ve gerek Matbuat umum müdürlüğünde mevcut, gerekse yeniden ihdas olunan dairelerden neler beklendiği ve bunlara ne gibi vazifeler verildiği arzedilmiş olduğundan kadrolar üzerinde ayrıca izahat verilmeyecektir. Yalnız şu cihete işaret etmek muvafık olacaktır ki; bu kadroların, takriben yalnız üçte biri 1943 malî yılı için istemekte ve geri kalan üçte ikisi de, muvakkat ikinci madde ile, mevkuf tutulmaktadır. Bu mevkuf kalan kadroların, 1944 ve 1945 malî yıllarında, ihtiyaçlara göre fiili kadrolara intikal ettirilmesine çalışılacaktır. Şu halde Basın ve Yayın Umum müdürlüğü, tam teşkilâtıyla ancak 1945 malî yılı başında faaliyete geçmiş olacaktır ki, tahminlere göre memleketimiz haber-alma ve propaganda bakımından en yüksek ihtiyacı bu sıralarda duyacaktır.

Prajenin 1 nci muvakkat maddesi ile Umum müdürlüğün unvanındaki değişikliğin bütçeye aksettirilmesi temin edilmiştir.

Projenin 3 ncu muvakkat maddesi, serbest bulunan en kıymetli elemanları en kısa bir zamanda, maaş bakımından tatmin edip kadrolarımıza almak ve teşkilâtı bir ayak evvel harekete geçirmek gayesiyle hazırlanmış bir kadro cetvelini kanuna bağlamaktadır. Teadül kanunu hükümlerine göre alamıyacakları bir maaş derecesinde çalıştırılmaları ve kendilerini teşkilâta bağlamak bakımından az çok terfi edilmeleri zaruri görülen kıymetli elemanlarla faaliyete geçebilecek memuriyetler bu cetvele alınmıştır.

Muvakkat 4 ncu madde, 3837 numaralı kanundaki mütenazır hükmü ihtiva eden muvakkat 2 nci madde yerine konmuştur.

Muvakkat 5 nci madde, Matbuat Umum müdürlüğü ile Anadolu ajansı arasındaki mukavele-namenin meriyetinin devamını temin için teklif edilmektedir.

Muvakkat altıncı madde, şu maksatla teklif edilmiştir: Hâlen Ankara radyosunda çalışan Türk müziği sanatçıları ile Temsil kolu sanatçıları yevmiye almaktadırlar; bunların vaziyetlerinde bir istikrar temin etmek ve kendilerine tekaütlük hakkı kazandırmak için kadrolaştırılmaları zaruri ve faydalı görülmüştür. İşte bu muvakkat madde, kadrolandırılan mezkûr sanatçıların kadro cetvellerini kanuna eklemek için hazırlanmıştır. Ancak şu cihete işaret eylemek lâ-

zımdır ki, gerek Türk musikisi, gerekse Temsil kolu için tavzifleri ayrıca zaruri görülecek olan sanatkarların masraf tertibinden ödenecek yevmiyelerle çalıştırılmalarına devam olunacaktır.

Muvakkat 7 nci madde, 1943 mali yılı Muvazenei umumiye kanununda gerekli görülen münakaleleri temin maksadiyle teklif edilmektedir.

Muvakkat encümen mazbatası

T. B. M. M.

Muvakkat encümen

Esas No. 1/125

Karar No. 2

15. VII. 1943

Yüksek Reisliğe

Hükümet tarafından hazırlanıp Büyük Millet Meclisine tevdi edilen «Basım ve yayım umum müdürlüğü vazife ve teşkilât kanunu lâyihası» nın Bütçe, Hariciye, Dahiliye, İktisat ve Maarif encümenlerinden seçilecek üçer âzadan müteşekkil bir Muvakkat Encümeninde müzakeresi Yüksek Meclisin 5 temmuz 1943 tarihli toplantısında kararlaştırılması üzerine Encümenimiz teşekkül ederek icabeden müzakerelerde bulunmuştur.

Bağvekâlet Matbuat umum müdürlüğünün teşekkülüne dair olan 3837 numaralı kanunun bugünkü ihtiyacı karşılamadığı ve bu maksatla yeni kanun lâyihasının teklif olunduğu anlaşılmaktadır. Basım, yayım ve telkin vasıtalarının gittikçe çeşitlenmekte olduğu ve bunların her birinin milletlerin kalkınma ve inkişafındaki tesiri meydandadır. Gerek millî menfaatlerin memleket içinde ve dışında korunması, gerekse dışarıdan gelecek propagandaların siyasi, içtimai ve ahlâkî sahalardaki tesirlerine karşı konulabilmesi bütün basım, yayım ve telkin vasıtalarının mutlak bir murakabe altında bulundurulmasıyla mümkün olacağı tabiidir. Aynı zamanda memleketimizdeki bütün ilerleme ve gelişmelerin içeride ve dışarıda tanıtılması için de aynı vasıtalarından istifade zarureti bedihidir.

Bu vaziyet karşısında Umum müdürlük teşkilâtının zamanımız ihtiyaçlarına göre hemen baştan başa yeniden kurulması lüzumuna ve bu ihtiyacı karşılamak için de Hükümetçe teklif edilen teşkilâtın zaruri olduğuna kanaat hâsıl olmuştur. Encümenimiz, kanun lâyihasını tertip ve tanzim bakımından değiştirmek, hüküm ve ifadelerine vüzh vermek, bazı hükümleri tay ve ilga etmek ve lüzumlu görülen ilâveleri yapmak suretiyle tadil etmiş bulunmaktadır. Bu tadiller kanun lâyihası metninde ifade ve işaret olunmuştur. Vücuda getirilmekte olan teşkilâta, bu teşkilâta

verilen vazife ve salâhiyetlere göre tanzim ve teklif edilen kadrolar da ayrıca tetkik olunmuştur. Bu kadrolar Umum müdürlüğün almakta olduğu yeni şekil ve mahiyetin icaplarını karşılayacak vaziyette görülmüştür. Umum müdürlük iştigal sahasına dahil mevzularla ancak peyderpey meşgul olmak imkânını bulabileceğinden kadroların mühim bir kısmı mevkuf tutulmaktadır. Yeni teşkilât münasebetiyle muvazenei umumiye kanununa ekli cetvellerde yapılması gereken değişiklikler yapıldığı gibi teşkilâtın icabettirdiği masrafı temin için de Umum müdürlüğün bütçesi dahilinde yapılması teklif edilen münakale uygun görülmüştür.

Elimizdeki kanun lâyihasında Anadolu Ajansıma ait mevcut 4266 numaralı kanunun buraya aynan nakledildiği görülmüş ve bu eihet tasvip edilmiştir. Bu münasebetle Anadolu Ajansının dünya hâdiselerini, Türk halk efkârına, Türk gözüyle görüp nakletmesi yolunda mütalâa ve müzakereler cereyan etmiş ve bunu temin zımında Anadolu Ajansının memleket dışındaki muhabirlerini arttırması için icabeden tedbirlerin alınmasının temenniye lâyık olduğu kararlaştırılmıştır.

Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Muvakkat En. Rs.	M. M.	Kâtip
İstanbul	Tokad	Bolu
A. Ş. Esmer	R. A. Sevengül	H. Ş. Adal
Ağrı	Ankara	Balıkesir
R. R. Pasin	H. O. Beketa	Y. S. Uzun
Bingöl	Gümüşane	İçel
T. Banguoğlu	E. S. Tör	Ş. Tuğay
İzmir	Kastamonu	Kırşehir
M. Bırsel	T. Taşkıran	F. Çobanoğlu
Gümüşane	Urfa	Zonguldak
R. Güreli	S. K. Yetkin	H. A. Kuyucak

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Basın ve yaym umum müdürlüğü vazife ve Teşkilât kanunu lâyihası

MADDE 1. — Basın ve yaym umum müdürlüğü:

I. Söz, ses, yazı, resim, film, plâk ve bunlara benzeyen basım, yayım ve telkin vasıtalarından faydalanarak yurdun tarihi, bedii, tabii, iğtimai, siyasi ve kültürel değerlerini içerde ve dışarıda doğru olarak tanıtmak ve yaymak;

II. Cumhuriyet hükümetinin iç ve dış siyasetinin yurd ve dünya yayım vasıtalarına ve umumî efkârına doğru olarak aksetmesini sağlamak;

III. Yabancı memleketlerin birinci fıkrada yazılı neviden faaliyetlerini, olaylarını, yurdun ilgili makamlarının bilgisine ve halk efkârına ulaştırmak;

IV. Millî menfaatlerimiz için zararlı tesirler yapabilecek basım, yayım ve telkin faaliyetlerinin mahiyetleri hakkında halk efkârını aydınlatmak ve bu gibi faaliyetleri tetkik ve murakabe etmek;

V. Turizm işlerini tanzim, teşvik ve murakabe etmek üzere Başvekâlete bağlı olarak kurulmuştur.

MADDE 2. — Basın ve yaym umum müdürlüğü aşağıdaki dairelerden teşekkül eder:

1. Umum müdürlük bürosu müdürlüğü;
2. Etüd heyeti;
3. Hukuk müşavirliği;
4. Fen müşevirliği;
5. Teftiş heyeti;
6. İç yaym dairesi;
7. Dış yaym dairesi;
8. Radyo dairesi;
9. Turizm dairesi;
10. Basım ve dağıtım dairesi;

MUVAKKAT ENCÜMENİN DEĞİŞTİRİŞİ

Basın ve yaym umum müdürlüğü vazife, teşkilât ve memurları hakkında kanun lâyihası

Birinci bölüm

I

Gaye

MADDE 1. — Başvekâlete bağlı Basın ve yaym umum müdürlüğü kurulmuştur. Basın ve yaym umum müdürlüğü şu işleri görür:

I. Söz, ses, yazı, resim, film, plâk ve bunlara benzeyen basım, yayım ve telkin vasıtalarından faydalanarak yurdun medeniyet ve kültür varlıklarını, sanat ve tabiat güzelliklerini, siyasi olay ve gelişmeleri içerde ve dışarıda doğru olarak tanıtmak ve yaymak;

II. Cumhuriyet Hükümetinin iç ve dış siyasetini, yurd ve dünya yayım vasıtalarına ve umumî efkârına doğru olarak aksettirmek;

III. Yabancı memleketlerin birinci fıkrada yazılı neviden faaliyetlerini ve olaylarını, yurdun ilgili makamlarının bilgisine ve halk efkârına ulaştırmak;

IV. Millî menfaatlerimiz için zararlı tesirler yapabilecek basım, yayım ve telkin faaliyetlerinin mahiyeti hakkında halk efkârını aydınlatmak ve bu gibi faaliyetleri tetkik ve murakabe etmek

V. İç ve dış turizmi idare, tanzim, teşvik ve murakabe etmek.

II

Teşkilât

MADDE 2. — Basın ve yaym umum müdürlüğü teşkilâtı, bir umum müdür ve iki umum müdür muavini ile aşağıdaki daire ve kurullardan terekktüp eder:

- I. Daireler :
 1. Büro müdürlüğü;
 2. Etüd heyeti;
 3. Hukuk müşavirliği;
 4. Fen heyeti;
 5. Teftiş heyeti;
 6. İç yayım dairesi;
 7. Dış yayım dairesi;

Hü.

11. Muamelât müdürlüğü;
12. Levazım müdürlüğü;
13. Evrak ve İstatistik müdürlüğü.

MADDE 3. — Umum müdür, teşkilâtın tanzim edici âmiridir.

Umum müdürlüğün, biri ihtisas işlerinde, diğeri idari işlerde çalışmak üzere iki muavini vardır.

MADDE 4. — Umum müdürlük bürosu müdürlüğü; Umum müdürlüğün mahrem işleriyle kurullara ait büro muamelelerini ve Umum müdürlükçe verilecek diğervazifeleri ifa eder.

MADDE 5. — Etüd heyeti; bir yandan Umum müdürlüğün basım, yayım, telkin ve turizm sahalarındaki çalışmalarının maksatlı ve âhenkli bir şekilde yürütülmesini sağlamak ve bu çalışmaların verimlerini ölçmek, bir yandan da memleket içinde ve dışında millî menfaatlerimize karşı yöneltilen faaliyetleri karşılamak üzere araştırmalar yapar.

Bu sayılan maksatların temini için, yerli ve yabancı ilim, fen ve sanat teşekküllerinden ve bu sahalarda tanınmış şahsiyetlerden istifade edilir.

Umum müdür muavinleriyle ihtisas daireleri müdürleri, Hukuk müşaviri ve Fen başmüşaviri heyetin tabii âzasıdır. Umumi toplantılarda, heyete Umum müdür reislik eder.

Etüd heyeti, Umum müdürlük işlerini ilgilendiren vesikaların toplanması ve bunlardan kurulacak arşivin idaresiyle de mükelleftir.

Muvakkat E.

8. Radyo dairesi;
9. Turizm dairesi;
10. Basım ve dağıtım dairesi;
11. Zat işleri ve muamelât müdürlüğü
12. Levazım müdürlüğü;
13. Evrak ve istatistik müdürlüğü;
14. Mintaka müdürlükleri;
15. Basım ateşelikleri.

II. Kurullar :

1. İşbirliği kurulu;
2. Söz komiteleri
3. Müdürler encümeni.

III

Vazife

Daireler :

MADDE 3. — Umum müdür, teşkilâtın idare ve tanzim edici mesul âmiridir. Umum müdürlüğün, Umum müdürün talimatı dairesinde biri ihtisas, diğervazifelerde çalışmak üzere iki muavini vardır.

MADDE 4. — Büro müdürlüğü, Umum müdürlüğün mahrem işleriyle kurullara ait büro muamelelerini ve umum müdürlükçe verilecek diğervazifeleri yapar.

MADDE 5. — Etüd heyeti; bir yandan umum müdürlüğün basım, yayım, telkin ve turizm sahalarındaki çalışmalarının maksatlı ve âhenkli bir şekilde yürütülmesini sağlamak ve bu çalışmaların verimlerini ölçmek, bir yandan da memleket içinde ve dışında millî menfaatlerimize karşı yöneltilen faaliyetleri karşılamak üzere araştırmalar yapar. Bu sayılan maksatların temini için, yerli ve yabancı ilim, fen ve sanat teşekküllerinden ve bu sahalarda tanınmış şahsiyetlerden istifade edilir.

Umum müdür muavinleriyle ihtisas daireleri müdürleri, Hukuk müşaviri ve Fen heyeti reisi Etüd heyetinin tabii âzasıdır.

Umumi toplantılarda, heyete Umum müdür reislik eder.

Etüd heyeti, Umum müdürlük işlerini ilgilendiren vesikaların toplanması ve bunlardan kurulacak arşivin idaresiyle de mükelleftir.

Hü.

MADDE 6. — Hukuk müşavirliği, Umum müdürlük tarafından tevdi olunan işler üzerinde hukuki mütalâalar vermek ve bu işlere müteferri tetkikleri yapmak vazifesiyle mükelleftir.

MADDE 7. — Fen müşavirliği, Umum müdürlüğün her türlü teknik tesisatının iyi işlenmesi, islahı, tevsi, yeniden kurulacaklar için tetkikler ve mesahalar yapılması ve bunlara teknik malzeme temin ve tedariki ve teknik personel yetiştirilmesi hususunda Umum müdürlük makamına tekliflerde bulunmak ve Umum müdürlük tarafından verilecek sair teknik işleri görmek vazifesiyle mükelleftir.

MADDE 8. — Teftiş heyeti, Umum müdürlükten verilecek emirler üzerine, gerek bu teşkilâtı, gerekse Umum müdürlüğün murakabesine tâbi hizmetleri teftiş ve murakabe eyleyip bunların neticesini Umum müdürlüğe bildirmekle mükelleftir.

Bu vazifelerin ifa tarzı, bir nizamname ile tesbit olunur.

MADDE 9. — Yurdun gerekli yerlerinde kurulacak olan Mıntaka müdürlükleri, Umum müdürlükten alacakları salâhiyet ve emirler dairesinde Umum müdürlüğün, mıntakalarındaki işlerini görürler.

Mıntaka müdürleri, vazifelerinin ifasında Umum müdürlükle muhabere ederler ve vazifelerine dair her türlü emirleri Umum müdürlükten elirlar.

MADDE 10. — Basın ataşeliklerinin nerelerde kurulacağı Vekiller Heyeti kararıyle tesbit olunur.

Muvakkat E.

MADDE 6. — Hukuk müşavirliğinin vazifeleri şunlardır:

I. Umum müdürlük tarafından tevdi olunan işler üzerinde hukuki mütalâalarda bulunmak;

II. Mahkemeler, icra daireleri ve noterler tarafından Umum müdürlüğe yapılan tebliğleri kabul etmek;

III. Umum müdürlüğün işleri arasında bulunan mevzular üzerinde milletlerarası anlaşma ve münasebetler hakkındaki mukarreratı ve diğer memleketlerin bu sahaya giren mevzuatını takip ve tetkik eylemek.

MADDE 7. — Fen heyetinin vazifeleri şunlardır:

I. Umum müdürlüğün her türlü teknik tesislerinin idaresini ve iyi işlenmesini temin ve murakabe etmek;

II. Teknik tesislerin inşasını, vücuda getirilmesini, genişletilmesini, islahını ve bu hususlarda proje, keşifname ve şartnamelerin hazırlanmasını, malzeme tedarikini sağlamak;

III. Teknik personel yetiştirilmesi hususunda Umum müdürlüğe tekliflerde bulunmak;

IV. Umum müdürlük tarafından verilecek diğer teknik işleri yapmak.

MADDE 8. — Hükümet teklifinin sekizinci maddesi aynen.

Hü.

Basın ataşeleri, buldukları yabancı memleketlerdeki Elçiliklerin resmi heyetlerine dahil ve Basın ve Yayın Umum müdürlüğüne merbuturlar.

MADDE 11. — İç Yayın dairesi; iç yayım ve basımı takip etmek, basın ve yayına müteallik mevzuatın tatbikine nezaret eylemek, basın ve yayın hareketlerinden vekâletlerle Devlet daire, müessese ve teşekküllerini ilgilendirenleri bunların bilgilerine ulaştırmak, Basın birliği ve diğer mesleki teşekküllerle Umum müdürlük arasındaki işbirliğini sağlayıcı muameleleri yürütmek, basın ve yayın mensuplarına ait mesleki sicilleri kurmak ve işlemek ve Umum müdürlüğe müteallik sair işlerden umumiyetle iç yayım ve basma ait olanlarla meşgul olmak vazifeleriyle mükelleftir.

MADDE 12. — Dış yayım dairesi; yabancı yayım ve basımı takip etmek, bu yayım ve basın hareketlerinden vekâletlerle Devlet daire, müessese ve teşekküllerini ilgilendirenleri bunların bilgisine ulaştırmak, yabancı basın ve yayım teşekkülleri ve mensuplarıyla olan muameleleri yürütmek ve bunlara ait mesleki sicilleri kurmak ve işlemek, Umum müdürlüğe müteallik sair işlerden umumiyetle yabancı yayım ve basma ait olanlarla meşgul olmak vazifeleriyle mükelleftir.

MADDE 13. — Radyo dairesi; Umum müdürlüğe bağlı radyo postalarının umumiyetle idaresine müteallik muameleleri yürütmek, bu postalar arasındaki program, iş ve yayım ahenğinin kurulmasını sağlamak, Milletlerarası radyo kurumlarıyla Umum müdürlük arasındaki münasebetleri tanzim etmek ve Umum müdürlüğe müteallik sair işlerden umumiyetle radyoya ait olanlarla meşgul olmak vazifeleriyle mükelleftir.

Muvakkat E.

MADDE 9. — İç yayım dairesinin vazifeleri şunlardır:

- I. İç yayım ve basımı takip etmek;
- II. Matbuat ve basın birliği kanunları hükümlerinin tatbikine nezaret etmek;
- III. Basın ve yayım hareketlerinden vekâletlerle Devlet daire, müessese ve teşekküllerini ilgilendirenlerini bunların bilgilerine ulaştırmak;
- IV. Basın birliği ve diğer mesleki teşekküllerle Umum müdürlük arasındaki işbirliğini sağlayıcı muameleleri yürütmek;
- V. Basım ve yayım mensuplarına ait mesleki sicilleri kurmak ve işlemek;
- VI. Umum müdürlüğe ait diğer işlerden umumiyetle iç yayım ve basımla ilgili olanlarla meşgul olmak.

MADDE 10. — Dış yayım dairesinin vazifeleri şunlardır:

- I. Yabancı yayım ve basımı takip etmek;
- II. Yabancı yayım ve basım hareketlerinden vekâletlerle Devlet daire, müessese ve teşekküllerini ilgilendirenlerini bunların bilgisine ulaştırmak;
- III. Yabancı basım ve yayım teşekkülleri ve mensuplarıyla olan muameleleri yürütmek ve bunlara ait mesleki sicilleri kurmak ve işlemek;
- IV. Umum müdürlüğe ait diğer işlerden umumiyetle yabancı yayım ve basımla ilgili olanlarla meşgul olmak.

MADDE 11. — Radyo dairesinin vazifeleri şunlardır:

- I. Umum müdürlüğe bağlı radyo postalarının umumiyetle idaresine müteallik muameleleri yürütmek;
- II. Radyo postaları arasındaki program, iş ve yayım ahenğinin kurulmasını sağlamak;
- III. Milletlerarası radyo kurumlarıyla Umum müdürlük arasındaki münasebetleri tanzim etmek;
- IV. Umum müdürlüğe ait diğer işlerden

Hâ.

Muvakkat T.

MADDE 14. — Turizm dairesi; iç ve dış turizm hareketlerinin milli menfaatlerimize uygun yolda gelişmesi ve yayılması için gereken araştırmaları yapmak, resmî daire ve teşekküllerle hususi teşebbüsler ve turizm sanat ve meslekleri arasında gaye ve işbirliğini sağlayıcı tedbirleri incelemek, turizme hareketlerinin ehemmiyetini anlatacak neşriyatı hazırlamak, Umum müdürlüğün milletlerarası turizm kurumlarıyla münasebetlerine ait muamelât yürütmek ve Umum müdürlüğe müteallik işlerden umumiyetle turizme ait olanlarıyla meşgul olmak vazifeleriyle mükelleftir.

MADDE 15. — Basım ve dağıtım dairesi; esasları ve malzemesi Umum müdürlüğün ilgili dairelerince veya doğrudan doğruya bu dairece hazırlanmış olan kitap, mecmua, broşür, bülten, film, fotoğraf ve plâk gibi her türlü yayın vasıtalarını basmak, çekmek ve yaymak, filim, fotoğraf, plâk ve neşriyat arşivlerini kurmak ve idare etmek ve Umum müdürlüğe müteallik işlerden umumiyetle basım ve dağıtımına ait olanlarla iştilal eylemek vazifeleriyle mükelleftir.

MADDE 16. — Muamelât müdürlüğü, Umum müdürlük teşkilâtı mensuplarının tâyin, terfi, taltif, tecziye ve nakil işleri gibi zati muamelelerini yürütmek ve masraf tahakkuk işlerini görmekle mükelleftir.

MADDE 17. — Levazım müdürlüğü, Umum müdürlüğün muhafaza işlerini yapmak, aynıyatını muhafaza etmek, demirbaş aynıyat ve sair ambar mevcutlarının hesaplarını tutmak ve umum müdürlüğe ait mefruşat, demirbaş eşya ve binaların iyi bakımını ve temizliğini sağlamak vazifeleriyle mükelleftir.

umumiyetle radyo ile ilgili olanlarla meşgul olmak.

MADDE 12. — Turizm dairesinin vazifeleri şunlardır:

I. İç ve dış turizm hareketlerinin milli menfaatlerimize uygun yolda gelişmesi ve yayılması için gereken araştırmaları yapmak;

II. Resmî daire ve teşekküllerle hususi teşebbüsler ve turizm sanat ve meslekleri arasında gaye ve işbirliğini sağlayıcı tedbirleri incelemek;

III. Turizm hareketlerinin ehemmiyetini anlatacak neşriyatı hazırlamak;

IV. Umum müdürlüğün milletlerarası turizm kurumlarıyla münasebetlerine ait muameleleri yürütmek;

V. Umum müdürlüğe ait diğer işlerden umumiyetle turizm ile ilgili olanlarla meşgul olmak.

MADDE 13. — Basım ve dağıtım dairesinin vazifeleri şunlardır:

I. Esasları ve malzemesi Umum müdürlüğün ilgili dairelerince veya doğrudan doğruya bu dairece hazırlanmış olan kitap, mecmua, broşür, bülten, filim fotoğraf ve plâk gibi her türlü yayın vasıtalarını basmak, çekmek ve yaymak;

II. Filim, fotoğraf, plâk ve neşriyat arşivlerini kurmak ve idare etmek;

III. Umum müdürlüğe ait işlerden umumiyetle basım ve dağıtımla ilgili olanlarla meşgul olmak.

MADDE 14. — Zat işleri ve Muamelât müdürlüğünün vazifeleri şunlardır:

I. Umum müdürlük teşkilâtı mensuplarının tâyin, terfi, nakil, taltif ve tecziye gibi zat işlerini yürütmek;

II. Umum müdürlük bütçesinin masraf ve tahakkuk işlerini yapmak.

MADDE 15. — Levazım müdürlüğünün vazifeleri şunlardır:

I. Umum müdürlüğün satın alma işlerini yapmak;

II. Aynıyatı muhafaza etmek;

III. Demirbaş, aynıyat ve sair ambar mevcutlarının hesaplarını tutmak;

Hâ.

Muvakkat E.

MADDE 18. — Evrak ve İstatistik müdürlüğü, Umum müdürlüğe ait her türlü evrak ve dosya işlerini görmek, dosya ve evrak arşivlerini kurup idare etmek ve Umum müdürlük çalışmalarıyla ilgili her türlü ihşaf malûmatı toplamak vazifeleriyle mükelleftirler.

MADDE 19. — İşbirliği kurulu, Umum müdürlüğe verilen vazifelerden vekâletlerle Devlet daire ve teşekküllerini doğrudan doğruya ve müştereken ilgilendiren hizmetlerin, milli menfaatlerimize en uygun bir şekilde görülebilmesi için gerekli olan görüş ve işbirliğini sağlayıcı tedbirler hakkında istişari mütalâalar serdeylemek ve bu mahiyette teklifler yapmak vazifeleriyle mükelleftir.

Bu kurula iştirak edecekleri ve kurul reisini Başvekil tâyin eder.

Umum müdür ve muavinleri kurulun tabii âzasıdır.

Kurul, yılda en az bir defa toplanır ve ruznamesi Umum müdürlükçe hazırlanır.

Kurul kararları, Umum müdürlükçe Başvekâlete arz olunur. Bunlardan İcra Vekilleri Heyetinin tasdikına iktiran edenler, ilgili vekâletler ve Devlet daire ve müesseseleriyle İktisadi Devlet teşekkülleri tarafından tatbik olunur.

MADDE 20. — Umum müdürlüğe verilen vazifelerin ifasında, Umum müdürlük muhtelif ihtisaslar için lüzum gördüğü mevzularda ihtisas Danışma komiteleri kurmağa salâhiyetlidir.

Bu komiteler, ilim, fen ve sanat hayatımızda eser veya ihtisaslarıyla temayüz etmiş şahsiyet-

IV. Umum müdürlüğe ait mefruşat, demirbaş eşya ve binaların iyi bakımını sağlamak.

MADDE 16. — Evrak ve İstatistik müdürlüğünün vazifeleri şunlardır:

I. Umum müdürlüğe ait her türlü evrak ve dosya işlerini görmek;

II. Dosya arşivlerini kurup idare etmek;

III. Umum müdürlük çalışmalarıyla ilgili her türlü istatistik malûmatını toplamak.

MADDE 17. — Hükümet teklifinin 9 ncu maddesi aynen.

MADDE 18. — Basın ataşeliklerinin nere-lerde kurulacağı Vekiller heyeti kararıyla tesbit olunur.

Basın ataşeleri, buldukları yabancı memleketlerdeki elçiliklerin resmî heyetlerine dahil ve Basın ve yaym umum müdürlüğüne merbuturlar.

Kurullar:

MADDE 19. — İşbirliği kurulu, Umum müdürlüğe verilen vazifelerden vekâletlerle Devlet daire ve teşekküllerini doğrudan doğruya ve müştereken ilgilendiren hizmetlerin milli menfaatlerimize en uygun bir şekilde görülebilmesi için gerekli olan görüş ve işbirliğini sağlayıcı tedbirler hakkında istişari mütalâalarda ve tekliflerde bulunmak vazifeleriyle mükelleftir.

Kurulun reisini Başvekil tâyin eder. Kurula iştirak edecekleri, Başvekâletin iş'arı üzerine ilgili vekâletlerle diğer teşekkül ve müesseseler seçip gönderirler. Umum müdür ve muavinleri Kurulun tabii âzasıdır.

Kurul yılda en az bir defa toplanır ve ruznamesi Umum müdürlükçe hazırlanır.

Kurul kararları Umum müdürlükçe Başvekâlete arz olunur; bunlardan İcra vekilleri heyetince tasdik edilenler ilgili vekâletler ve Devlet daire müesseseleri ve İktisadi Devlet teşekkülleri tarafından tatbik olunur.

Hü.

Muvakkat E.

lerden ve Umum müdürlük mensupları arasından seçilecek kimselerden teşekkül eder. Komitelerin üyeleri Umum müdür tarafından tâyin ve dâvet edilirler.

Komitelerin kararları tamamıyla istişari mahiyette olup Umum müdürlüğün çalışma mevzuları etrafında millî alâkayı en geniş bir surette tophıyacak tedbirlerin tesbitine yarar.

İhtisas Danışma komiteleri, lüzum görüldükçe mintaka müdürlerinin teklifi ve Umum müdürün tasvibiyle mmtakalarda da toplanmaya çağırılabilirler; verecekleri kararlar aynı mahiyettedir.

MADDE 21. — Radyolarla yapılacak her türlü söz yayımları, ya doğrudan doğruya merkezde veya verilecek hususi salâhiyet üzerine mahallerinde tetkik olunup programlara alınıp alınmamaları kararlaştırılır.

Bu tetkikler Umum müdürlükte Etüd Heyeti Reisi ile İç ve Dış Yayın ve Radyo daireleri müdürlerinden ve Ankara'dan gayri yerlerde de Umum müdürlükçe tâyin edilecek dört âzadan mürekkep söz komiteleri tarafından yapılır.

Üzerlerinde bir karar verilmesi hususi bir bilgi ve salâhiyet isteyen söz yayımlarının tetkiki için Dahiliye, Hariciye ve Maarif vekâletleriyle Genel Kurmay Başkanlığının mümessilleri, kendilerini ilgilendiren mevzularda söz komitelerine iltihaka davet edilebilirler.

Söz komitelerince tetkik edilmiş veya edilmiş söz yayımları, Umum müdürün emriyle de programa alınabilir.

MADDE 22. — Müdürler encümeni, Umum müdürün seçeceği Umum müdür muavininin başkanlığında Etüd Heyeti Reisi, İç Yayın, Dış Yayın, Radyo, Turizm, Basın ve Dağıtım daireleri müdürleriyle Hukuk müşaviri, Fen Başmüşaviri ve Muamelât müdüründen mürekkeptir.

Müzakere nı sabı, mürettep âzanın üçte ikisidir. Kararlar ekseriyetle verilir ve Umum müdürün tasdikiyle tekemmül eder.

Beşinci ve daha yukarı derecelerde olanlar hariç, Umum müdürlük memurlarının terfileri, taltifleri, teşviyeleri lüzum, veya men'i muhakemeleri, Müdürler encümeni karariyle yapılır.

MADDE 20. — Radyolarla yapılacak her türlü söz yayımları, ya doğrudan doğruya merkezde veya verilecek hususi salâhiyet üzerine mahallerinde tetkik olunup programlara alınıp alınmamaları kararlaştırılır.

Bu tetkikler umum müdürlükte Etüd heyeti reisiyle, İç ve Dış yayım ve Radyo daireleri müdürlerinden ve Hukuk müşavirlerinden ve Ankara'dan gayri yerlerde de Umum müdürlükçe tâyin edilecek 4 âzadan mürekkep Söz komiteleri tarafından yapılır.

Üzerlerinde bir karar verilmesi hususi bir ilgi ve salâhiyet isteyen söz yayımlarının tetkiki için vekâlet ve daire mümessilleri kendilerini ilgilendiren mevzularda söz komitelerine iltihaka davet edilebilirler.

Umum müdür, Söz komiteleri karariyle mukayyet olmaksızın, yayımlarda ilâve ve tay ve değişiklikler yapabilir.

MADDE 21. — Müdürler encümeni, umum müdürün seçeceği umum müdür muavininin başkanlığında Etüd heyeti reisi, İç yayım, Dış yayım, Radyo, Turizm, Basın ve Dağıtım daireleri müdürleriyle Hukuk müşaviri, Fen heyeti reisi, Zat işleri ve Muamelât müdüründen mürekkeptir.

Müzakere nı sabı mürettep âzanın üçte ikisidir. Kararlar ekseriyetle verilir.

Beşinci ve daha yukarı derecelerde olanlar hariç, Umum müdürlük memurlarının terfi, taltif tecziye, lüzum veya men'i muhakemelerine Müdürler encümeni karar verir.

Hü.

Muvakkat E.

İkinci bölüm

Kurumlar

MADDE 22. — Umum müdürlük, yüksek dereceli meslekî bir ihtisas tahsili vermek ve basın, yayım, turizm mesleklerinin tarihi ve geleceği üzerinde her türlü tetkikler yapmak üzere bir (Basım, yayım, turizm enstitüsü) kurulabilir.

Bu enstitünün kuruluşuna ve işleyişine ait hükümler, Maarif vekâletinin mütalâası alınarak bir nizamname ile tesbit olunur.

MADDE 23. — İcra Vekilleri Heyeti kararıyla, her türlü verici ve alıcı radyo tesisleri ve cihazları, film, plâk ve fotoğraf stüdyoları kurup işletmek ve tabı, neşir, tevzi ve turizm işlerini görmek üzere hükmi şahsiyeti haiz ve hususi hukuk hükümlerine göre idare edilen mütedavil sermayeli idareler kurulabilir.

Bu idareler, 1050 numaralı Muhasebei umumiye kanuniyle 2490 numaralı Arttırma, eksiltme ve ihale kanunu hükümlerine tabi değildir.

Bu idarelerin muameleleri sarfdan evvel Divanı muhasebatça tetkik edilmez.

Aylıkları mütedavil sermayeden ödenecek memur ve müstahdemlerin kadroları İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

Bu idarelerde çalışacak memur ve müstahdemlerin aylıkları 3659 numaralı kanun hükümlerine tabidir.

Mütedavil sermayeli idarelerin işletme esasları Maliye vekâletiyle müştereken tesbit olunur.

MADDE 24. — Umum müdürlük, 23 ncü maddede hükümlerine göre, gazete, mecmua, broşür, kitap, film, plâk gibi yayım ve telkin vasıtalarının bütün memlekette yayılmasını temin edici teşekküller kurar.

MADDE 25. — Hükümet teklifinin 24 ncü maddesi aynen.

MADDE 26. — Hükümet; alıcı radyo cihazları, alıcı veya verici sair ses cihazları, boş ve ya işlenmiş film veya plâklar gibi basım veya

MADDE 23. — İcra Vekilleri Heyeti kararıyla; her türlü verici ve alıcı radyo tesisatı ve cihazları, film, plâk ve fotoğraf stüdyoları kurup işletmek ve tabı, neşir, tevzi ve turizm işlerini görmek üzere hükmi şahsiyeti haiz ve hususi hukuk hükümlerine göre idare edilen mütedavil sermayeli idareler kurulabilir.

Bu idareler, 1050 numaralı Muhasebei umumiye kanuniyle 2490 numaralı Arttırma, Eksiltme ve İhale kanunu hükümlerine tabi değildir.

Bu idarelerin muameleleri sarftan evvel Divanı muhasebatça tetkik edilmez.

Aylıkları mütedavil sermayeden ödenecek memur ve müstahdemlerin kadroları İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilir.

Mütedavil sermayeli idarelerin işletme esasları Maliye vekletiyle müştereken tesbit olunur.

MADDE 24. — 3222 numaralı kanunun 1 ncü maddesi hükmü mahfuz kalmak şartıyla, 23 ncü maddede yazılı işlerle meşgul müessese ve şirketlerin sermayelerine Hazinece iştirak edilebilir.

MADDE 25. — Hükümet; alıcı radyo cihazları, alıcı veya verici sair ses cihazları, boş film ve plâklar gibi basım ve yayım malzemesi tica-

Hü.

retiyile iştiğal edenlerle sesli veya sessiz sinema nevinden cihazlara mahsus işlenmiş filimlerin hariçten satın alınması, kiralanması, yurt içinde çekilmesi, basılması, seslendirilmesi, dağıtılması, gösterilmesi, yurt içine ve dışına kiraya verilmesi işleriyle; gramofon ve benzeri ses cihazları için plâk ve film doldurulması, basılması, yayılması işleriyle; kitap, gazete, mecmua, broşür, resim gibi basım ve yayım işleriyle; alefûnum basım kâğıdı ticaretiyle; tiyatro, revü, müzikli umumî eğlence yerlerini işletmek veya bu yerlerde artistlik yapmak işleriyle; umumiyetle turizm hizmetleriyle; yurt içinde haber alıp verme, yabancı memleketlerden yurda ve yurtdan yabancı memleketlere haber verme işleriyle; ilâncılık işleriyle; umumiyetle bunlara benzer basım, yayım ve telkin işleriyle iştiğal eden hususi teşebbüsler arasında mesleki ve ticari birlikler kurabilir ve bu teşebbüs sahiplerini bu birliklere girmeye mecbur tutabilir.

Bu birliklerin teşkilât ve idare tarzlarıyla murakabe usullerini gösteren statüler, alâkâkların mütalâası alındıktan sonra Basın ve Yayım Umum müdürlüğünce tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

İlgili bulundukları birliklere girmiyen hususi teşebbüs sahipleri, bu birliklerin iştiğal mevzuu olan işleri yapamazlar.

MADDE 26. — Umum müdür, Başvekil tarafından intihap ve Reiscumhurun tasdiki ile, 3656 numaralı kanunun 6 ncı maddesi hükümlerine göre tâyin olunur.

MADDE 27. — Beşinci ve daha yukarı derecelerdeki maaşlı ve daimî ücretli memurlar, Umum müdürün inhasiyle Başvekil ve bunların haricinde kalan diğer bilûnum memurlar ve müstahdemler Umum müdür tarafından tâyin edilirler. Ancak muntaka müdürlükleriyle basın ataşeliklerinde, radyo istasyon müdürlüklerinde ve stüdyolarda çalışacak müteferrik müstah-

Muvakkat E.

yayım malzemesi ticaretiyle, sesli veya sessiz sinema nevinden cihazlara mahsus işlenmiş filimlerin hariçten satın alınması, kiralanması, yurd içinde çekilmesi, basılması, seslendirilmesi, dağıtılması, gösterilmesi, yurd içinde veya dışında kiraya verilmesi işleriyle; gramofon ve benzeri ses cihazları için plâk ve film doldurulması, yayılması işleriyle; alefûnum basım kâğıdı ticaretiyle; umumiyetle turizm hizmetleriyle; yurd içinde haber alıp verme, yabancı memleketlerden yurda ve yurddan yabancı memleketlere haber verme işleriyle; ilâncılık işleriyle iştiğal eden hususi teşebbüs erbabı arasında, bu teşebbüslerin ve bu sahalardaki çalışmaların millet ve memleket menfaatlerine daha çok uygun olmalarını temin maksadiyle mesleki ve tirari birlikler kurabilir ve bu teşebbüs sahiplerini bu birliklere girmeye mecbur tutabilir. İlgili bulundukları birliklere girmiyen hususi teşebbüs sahipleri bu birliklerin iştiğal mevzuu olan işleri yapamazlar.

Bu birliklerin teşkilât ve idare tarzlarıyla murakabe usullerini gösteren statüler, ilgililerin mütalâası alındıktan sonra, Basın ve yayım umum müdürlüğünce tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

Üçüncü bölüm

I

Tâyin ve terfi usulleri

MADDE 27. — Hükümet teklifinin 26 ncı maddesi aynen.

MADDE 28. — Beşinci ve daha yukarı derecelerdeki maaşlı ve daimî ücretli memurlar, Umum müdürün inhasiyle Başvekil tarafından ve bunların haricinde kalan bilûnum memurlar ve müstahdemler umum müdür tarafından tâyin edilir. Ancak muntaka müdürlükleriyle Basım ataşeliklerinde, radyo istasyonu müdürlüklerinde ve stüdyolarda çalışacak mütefer-

Hü.

demlerden ücretleri 100 liraya kadar olanların tayinleri hususunda Umum müdürlükçe salâhiyet verilebilir.

MADDE 28. — Basın atâşesi tayin edilebilmek için siyasi ve içtimai ilimler alanında yüksek tahsil yapmış olmak, gideceği memleketin dilini bilmek ve Başvekâlet Matbuat Umum müdürlüğünde veya Basın ve Yayın Umum müdürlüğü teşkilâtında en az iki yıl çalışmış bulunmak lâzımdır. Ancak Umum müdürlükçe gösterilecek lüzum üzerine yukarıdaki şartlar aranmaksızın dahi Vekiller Heyeti kararıyle Basın atâşesi tayini mümkündür.

Basın atâşeleri, Umum müdürün inhası üzerine müşterek kararname ile tayin olunurlar. Basın atâşeleriyle muavinlerinin maaş ve temsil tahsisatları hakkında 1843 numaralı kanunun 8 nci maddesiyle 1906 numaralı kanun hükümleri tatbik olunur.

Hariçte istihdam olunacak basın atâşelerine Büyük Elçilik müsteşarları için, atâşe muavinlerine de birinci sınıf konsoloslar için mahsus cetvelinde yazılı her mahalle göre Hariciye vekâleti tarafından tesbit edilen miktarları geçmemek üzere temsil tahsisatı verilir.

MADDE 29. — Fen başmüsavirliğine veya fen müşavirliklerine tayin edilebilmek için yurdda veya yabancı memleketlerde mühendislik veya mimarlık tahsilini bitirmiş ve Türk kanunlarına göre yüksek mühendis veya yüksek mimar unvanını almış olmak lâzımdır.

MADDE 30. — Umum müdür, kadro unvanlarıyla mukayyet olmaksızın teşkilât mensuplarını lüzum gördüğü vazifelerde ve mahallerde istihdam edebilir.

MADDE 31. — Beşinci ve daha yukarı derecelerde olanlar hariç, Umum müdürlük maaşlı ve daimi ücretli memurlarından kanuni terfi müddetini doldurmağa üç ay kalanların isimleri muamelât müdürlüğünce Müdürler encümenine verilir.

Encümen memurun mahrem tezkiye varakaları münderecatını, ehliyetini, vazifesine bağlılığını, son terfi devresindeki çalışmalarını gözönünde bulundurarak aylık derecesinin yük-

Muvakkat E.

rik müstahdemlerden ücretleri 100 liraya kadar olanların tayinleri hususunda Umum müdürlükçe yukarıda sayılan daireler âmirlerine salâhiyet verilebilir.

MADDE 29. — Basın atâşeliğine veya muavinliğine tayin edilebilmek için siyasi ve içtimai ilimler alanında yüksek tahsil yapmış olmak, gideceği memleketin dilini bilmek ve Başvekâlet Matbuat umum müdürlüğünde veya Basın ve yayın umum müdürlüğü teşkilâtında en az iki yıl çalışmış bulunmak lâzımdır.

Basın atâşeleri ve muavinleri, umum müdürün inhası üzerine müşterek kararname ile tayin olunurlar.

Basın atâşeleriyle muavinlerinin maaş ve temsil tahsisatları hakkında 1843 numaralı kanunun 8 nci maddesiyle 1906 numaralı kanun hükümleri tatbik olunur.

Hariçte istihdam olunacak basın atâşelerine büyük elçilik müsteşarları için atâşe muavinlerine de birinci sınıf konsoloslar için mahsus cetvelinde yazılı mahallere göre Hariciye vekâleti tarafından tesbit edilen miktarları geçmemek üzere temsil tahsisatı verilir.

MADDE 30. — Fen heyeti reisliğine veya fen heyeti âzalıklarına tayin edilebilmek için yurdda veya yabancı memleketlerde mühendislik veya mimarlık tahsilini bitirmiş ve kanunlarımıza göre yüksek mühendis veya yüksek mimar unvanını almış olmak lâzımdır.

MADDE 31. — Hükümet teklifinin 30 ncu maddesi aynen.

MADDE 32. — Beşinci ve daha yukarı derecelerde olanlar hariç, Umum müdürlüğün maaşlı ve daimi ücretli memurlarından kanuni terfi müddetini doldurmağa üç ay kalanların isimleri Zat işleri ve Muamelât müdürlüğünce Müdürler encümenine verilir.

Encümen, memurun mahrem tezkiye varakaları münderecatını, ehliyetini, vazifesine bağlılığını, çalışmalarını göz önünde bulundurarak aylık derecesinin yükseltilmesi hususunda karar

Hü.

seltilmesine karar verebilir.

Haklarında müspet karar verilenlerin terfi müddetleri gelince, münhal kadro bulunduğu takdirde inhaları yapılır ve terfileri icra edilir.

MADDE 32. — Umum müdürlüğün maaşlı memurları hakkındaki inzabati cezalar, Memur-in kanununun umumî hükümleri dairesinde verilir. Bu cezaların hangi hareketler karşılığında verileceği Umum müdürlük hizmetlerinin hususiyetleri nazara alınarak bir nizamname ile tesbit olunur.

Beşinci ve daha yukarı derecelerde olan memurlar hakkındaki inzabati cezalar, Başvekâlet İnzibat komisyonu tarafından verilir ve Başvekilin tasdikına arz olunur.

Diğer memurlar hakkındaki cezalar ise Umum müdürlük Müdürler encümeni tarafından verilir ve Umum müdürün tasdikıyla icra olunur.

MADDE 33. — Umum müdürlük, kendi teşkilâtı için, vazifeleri arasına giren mevzularda gerek yurtda, gerekse yabancı memleketlerde lisans veya ihtisas tahsili yapmak üzere talebe okutabilir.

MADDE 35. — Umum müdürlük; basm, yaym ve turizm mesleklerinin inkişafını temin maksadiyle bir (Basm ve Yaym ve Turizm enstitüsü) kurabilir.

Gayesi, yüksek dereceli mesleki bir ihtisas tahsili vermek ve basm, yaym ve turizm mesleklerinin tarihi ve geleceği üzerinde her türlü tetkikler yapmak olan bu Enstitünün, kuruluşuna ve işleyişine dair hükümler bir nizamname ile tesbit olunur.

MADDE 38. — Bu kanunla veya diğer kanunlarla marakabesi Umum müdürlüğe verilmiş olan film, plâk ve resim gibi yaym ve telkin vasıtalarının, umuma arzedilecek müzikli veya

Muvakkat E.

verir.

Haklarında müsbet karar verilenlerin terfi müddetleri gelince, münhal kadro bulunduğu takdirde, kıdem sırasıyla inhaları yapılır ve terfileri icra edilir.

II

İnzabati muameleler

MADDE 33. — Umum müdürlüğün maaşlı memurları hakkındaki inzabati cezalar, Memur-in kanununun umumî hükümleri dairesinde verilir. Bu cezaların hangi hareketler karşılığında verileceği Umum müdürlük hizmetlerinin hususiyetleri göz önünde tutularak bir nizamname ile tesbit olunur.

Beşinci ve daha yukarı derecelerde olan memurlar hakkındaki inzabati cezalar Başvekâlet İnzibat komisyonu tarafından verilir.

Umum müdürlük memurları hakkında verilecek lüzum veya men'i muhakeme kararları, Memur-in kanunu ile Memur-in muhakemat kanunu hükümlerine tabidir.

Dördüncü Bölüm

Müteferrik hükümler

MADDE 34. — Umum müdürlük kendi teşkilâtı için, vazifeleri arasına giren mevzularda gerek yurtda, gerekse yabancı memleketlerde yüksek tahsil veya ihtisas yapmak üzere talebe okutabilir.

MADDE 35. — Hükümet teklifinin 38 nci maddesi aynen.

Hü.

müzihsiz piyeslerle seneryoların ve umumî eğ-
lence yerleri repertüvarlarının ilgili makamlarla
birlikte kontroluna, icabına göre umuma arzı-
nın menine veya toplattırılmasına ait hükümler
bir nizamname ile tesbit olunur.

MADDE 41. — Umum müdürlük Anadolu
Ajansının neşriyat ve istihbarat işlerini, büt-
çe ve kadrosıyla tatbikatını murakabe etmek
ve ödenecek miktarı her yıl bütçesinin Anado-
lu Ajansı faslına konulan tahsisatı geçmemek,
gelecek yıllara da sâri olmak üzere en çok beş
yıllık bir mukavele akdine salâhiyetlidir.

Bu mukavelede Anadolu Ajansının Umum
müdürü ile idare meclisi âzalarının tâyin tarz-
ları tesbit olunur.

MADDE 40. — Umum müdürlük radyo istas-
yonlarını birlikte çalıştırmak için istasyonlar
arasında ve bu istasyonlarla muvakkat trans-
misyon mevkiileri arasında kablolar döşemeğe
veya devreler çekmeğe ve bu maksatlarla mez-
kûr yerlerden telli ve telsiz telgraf ve telefon
muhavereleri yapmağa mezun olup bu kablolarla
devrelerin temdidinde 406 numaralı Telgraf ve
telefon kanununun Hükümete verdiği haklar-
dan istifade eder.

MADDE 43. — 3222 numaralı Telsiz kanu-
nunda manyetik dalgalar vasıtasıyla resim alın-
ıp verilmesine, radyodifüzyon postalarına, tel-
siz telefon alıcı tesisat ve cihazlarına ait hü-
kûmlerden olupta 3613 numaralı kanunla Mü-
nakalât vekâletine, 2822 numaralı kanunla P.
T. T. Umum müdürlüğüne verilen haklar, salâ-
hiyetler, vazifeler, Basın ve Yayın Umum mü-
dürlüğüne geçmiştir.

Bu salâhiyetlerin kullanılmasına ve vazife-
lerin ifasına dair olan hükümlerle her türlü rad-
yo ücretlerinin tahakkuk ve tahsil şekil ve
sureti bir nizamname ile tesbit olunur.

Muvakkat E.

MADDE 36. — Umum müdürlük Anadolu
ajansının neşriyat ve istihbarat işlerini, bütçe
ve kadrosıyla tatbikatını murakabe etmek ve
ödenecek miktarı her yıl bütçesinin Anadolu
ajansı faslına konulan tahsisatı geçmemek, ge-
lecek yıllara da sari olabilmek üzere en çok
beş yıllık bir mukavele kadine salâhiyetlidir.

Bu mukavelede Anadolu Ajansının
Umum müdürü ile idare meclisi âzalarının tâyin
tarzları da tesbit olunur.

Umum müdürlük Anadolu Ajansı nezdinde
daimî bir murakip bulundurulur.

MADDE 37. — Umum müdürlük kendisine ve-
rilen vazifelerin ifasında muhtelif ihtisaslar için
lüzum gördüğü mevzularda ihtisas sahiplerin-
den faydalanabilir. Bunlara umumî hükümler
dairesinde ücret veya yevmiye ve harcırah ve-
rilir.

MADDE 38. — Hükümet teklifinin 40 no-
maddesi aynen.

MADDE 39. — 3222 numaralı Telsiz kanu-
nunda elektro manyetik dalgalar vasıtasıyla re-
sim alınıp verilmesine, Radyo difüzyon posta-
larına, telsiz telefon alıcı tesisat ve cihazlarına
ait hükümlerden olup da Münakalât vekâletine
ve Posta Telgraf ve Telefon umum müdürlüğü-
ne verilmiş bulunan haklar, salâhiyetler ve va-
zifeler Basın ve yayın umum müdürlüğüne geç-
miştir.

Bu salâhiyetlerin kullanılmasına ve vazife-
lerin ifasına dair olan hükümlerle her türlü radyo
ücretlerinin tahakkuk ve tahsili şekli bir nizam-
name ile tesbit olunur.

Hü.

MADDE 42. — 3837 numaralı kanunun neşrinden önce Matbuat Umum müdürlüğünün Dahiliye vekâletine bağlı bulunması dolayısıyla 3511 numaralı Basın Birliği kanununda bu vekâlete verilmiş bulunan salâhiyetler Başvekâlete geçmiştir.

MADDE 36. — Basın, yayın ve turizm meslekleri mensupları için kurulacak sağlık ve iktimai yardım sandıklarına ait statüler Basın ve Yayın Umum müdürlüğünce tasdik edilmedikçe, bu kurumlara Umum müdürlük bütçesinden yardım yapılamaz.

Umum müdürlük, basın, yayın ve turizm hayatında çalışanlar için sigortalar tesisine ait tetkikler yapar ve bu gibi sigortaların gerçekleştirilmesi için teşviklerde bulunur.

MADDE 39. — 2527 numaralı Basmayazı ve resimleri derleme kanununda yazılı rakamlara ilâveten mezkûr kanun hükümlerine giren basmayazı ve resimlerden ikişer nüshası Umum müdürlüğe tevdi edilir.

Memlekette yapılan film ve plâkların da birer kopyaları Umum müdürlüğe verilir.

MADDE 37. — Umum müdürlük, gazete, mecmua, broşür, kitap, film, plâk gibi yayım ve telkin vasıtalarının bütün memlekette en küçük idari cüzütlara varıncaya kadar yayılmasını temin edici bir teşkilât kurabileceği gibi resmî teşekküller tarafından bu gayenin tahakkuku için girişilmiş olan teşebbüslerle de elbirliği yapabilir.

Umum müdürlükçe yayıma tabi tutulan filmleri, her sinema tesbit edilecek bedelini verip göstermeğe mecburdur.

MADDE 34. — Umum müdürlük teşkilâtında çalıştırılmalarına lüzum görülen mütehasıslarla beş seneye kadar mukavele akdine, Umum müdür mezundur.

MADDE 44. — 3837 numaralı kanunla 4266 numaralı kanun ilga edilmiştir.

MADDE 45. — Umum müdürlüğün maaşlı memurluklarına ait kadrolar ilişik (I) numaralı cetvelde ve daimî ücretli memurluklarına ait kadrolar da ilişik (II) numaralı cetvelde gösterilmiştir.

Muvakkat E.

MADDE 40. — Hükümetin teklifinin 42 nci maddesi aynen.

MADDE 41. — Basın ve Yayın Umum müdürlüğü, basın, yayın ve turizm meslekleri mensupları arasında sağlık ve iktimai yardım sandıklarıyla mesleki ve iktimai sigortalar tesisini teşvik eder. Bu nevi sağlık ve iktimai yardım sandıklarına statüleri ve çalışmaları Umum müdürlüğün tesbit ettiği esaslara uygun bulunmadıkça Umum müdürlük bütçesinden yardım yapılamaz.

MADDE 42. — 2527 numaralı Basmayazı ve resimleri Derleme kanunu hükümlerine giren her türlü basmayazı ve resimlerden ikişer nüshası ile memlekette yapılan film ve plâkların birer nüshasının Basın ve Yayın Umum müdürlüğüne verilmesi mecburidir.

MADDE 43. — Umum müdürlükçe yayıma tabi tutulan filmleri göstermeğe her sinama mecburdur.

MADDE 44. — Hükümet teklifinin 34 nci maddesi aynen.

MADDE 45. — 3837 ve 4266 numaralı kanunlar ilga edilmiştir.

MADDE 46. — Hükümet teklifinin 45 nci maddesi aynen.

Hü.

Muvakkat E.

Beşinci bölüm

Muvakkat hükümler

MUVAKKAT MADDE 1. — 1943 mali yılı Muvazenei umumiye kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin (Matbuat Umum müdürlüğü) kısmının unvanı, (Basm ve Yayın Umum müdürlüğü) şeklinde değiştirilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — Bu kanuna bağlı (III) ve (IV) numaralı cetvellerde yazılı kadrolar, 1943 mali yılı Muvazenei umumiye kanununa bağlı (L) işaretli cetvele eklenmiştir.

MUVAKKAT MADDE 3. — Bu kanuna bağlı (V) numaralı cetvelde gösterilen memurluklara, bu kanunun mer'iyetinden itibaren altı ay içinde ve bir defaya mahsus olmak üzere daha aşağı dereceden memur tâyini caizdir. Bu suretiyle tâyin edilenlere 3656 numaralı kanun hükümlerine göre alabilecekleri maaş ile buldukları kadronun maaşı arasındaki fark müktesep hak teşkil etmemek üzere ve bu vasifelerde buldukları müdetçe ücret olarak verilebilir.

Bunlar müddetlerini doldurdukça istihkak kesbedecekleri derece maaşını alırlar. (V) numaralı cetvele dahil memurluklardan muvakkat 2 nci madde mucibince 1943 mali yılı Muvazenei umumiye kanununa bağlı (L) işaretli cetvele eklenen kadrolar için bu maddede yazılı altı aylık müdet, bu kadroların serbest bırakılacakları tarihten başlar.

MUVAKKAT MADDE 4. — 43 ncü maddede yazılı nizamnamenin hazırlanmasına kadar mezkûr madde mucibince Umum müdürlüğe geçen vasife ve salâhiyetlerden fennî muayeneler icrasına, ruhsatname itasına ve ücret istifasına müteallik muameleler, Münakalât vekâleti ve P. T. T. Umum müdürlüğü tarafından ifa edilir ve bu suretle yapılan tahsilât için P. T. T. İdaresine % 10 aidat verilir.

MUVAKKAT MADDE 5. — 4266 numaralı kanuna göre Matbuat umum müdürlüğü ile Anadolu ajansı umum müdürlüğü arasında akdedilmiş olan kânunuevvel 1942 tarihli mukavele-name, müddeti bitinceye kadar mer'idir.

MUVAKKAT MADDE 1. — 1943 mali yılı Muvazenei umumiye kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin (Matbuat Umum müdürlüğü) kısmının unvanı, (Basm ve Yayın Umum müdürlüğü) şeklinde değiştirilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — Hükümet tekli-finin muvakkat 2 nci maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 3. — Hükümet tekli-finin muvakkat 3 ncü maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 4. — Hükümet tekli-finin muvakkat 4 ncü maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 5. — Hükümet tekli-finin muvakkat 5 ncü maddesi aynen.

Ha.

Muvakkat E.

MUVAKKAT MADDE 6. — Bu kanuna bağılı VI numaralı cetvelde yazılı müteferrik mütahdem kadroları 1943 mali yılı Muvazenei umumiye kanununa bağılı (D) işaretli cetvele eklenmiştir.

MUVAKKAT MADDE 7. — 1943 mali yılı Muvazenei umumiye kanununa bağılı (A) işaretli cetvelin tertipleri arasında, ilişik (VII) numaralı cetvelde gösterildiğı üzere 420 460 liralık mîtnakale yapılmıştır.

MUVAKKAT MADDE 6. — Hükümet teklifinin muvakkat 6 ncı maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 7. — Hükümet teklifinin muvakkat 7 ncı maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 8. — Hükümetçe görülecek lüzum üzerine 29 ncü maddedeki şartlar aranmaksızın, bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren beş yıl müddetle Basım ataşesi tâyin edilebilir.

MUVAKKAT MADDE 9. — Matbuat umum müdürlüğü ücretli memurlarından İken Basım ve yayın umum müdürlüğü maaşlı memuriyetlerine tâyin olunacaklardan kısa hizmetli olarak askerde bulunanların maaşları, tâyin tarihlerinden itibaren vazifeye mübaşeret kaydı aranmaksızın usulü dairesinde verilir.

Altınca bölüm

Tatbik hükümleri

MADDE 46. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 47. — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 46. — Bu kanun 31 temmuz 1943 tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 47. — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

3 . VII . 1943

Ba. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu		A. R. Artunakt
Da. V.	Ha. V.	Mâl. V.
H. Uran	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mî.V.	Na. V.	İk. V.
	S. Day	F. Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	S. H. Ürgüblü	
Mü. V.	Ti. V.	
A. F. Cebesoy		

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

No. I CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş	D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş
<i>Umum müdürlük</i>							
2	Umum müdür	1	125	5	Müfettiş	1	80
3	İhtisas daireleri reis ve umum müdür muavini	1	100	6	»	1	70
4	Umum müdür muavini	1	90	9	Şef	1	40
<i>Etüd heyeti</i>							
4	Reis (İhtisas yeri)	1	90	12	Memur	2	25
5	Âza (İhtisas yeri)	2	80	<i>Mıntaka müdürlükleri</i>			
6	Vesikalar şubesi müdürü	1	70	5	Mıntaka müdürü	4	80
7	Raportör	2	60	<i>Basın ataşelikleri</i>			
8	»	2	50	5	Basın atasesi	3	80
8	Vesikalar şubesi müdür muavini	1	50	6	»	3	70
9	Şef	1	40	7	»	3	60
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	8	»	3	50
11	İkinci »	1	30	<i>Umum müdürlük bürosu müdürlüğü</i>			
12	Memur	2	25	6	Müdür	1	70
<i>Hukuk müşavirliği</i>							
4	Birinci hukuk müşaviri	1	90	9	Şef	2	40
6	İkinci hukuk müşaviri	1	70	10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	11	İkinci »	2	30
<i>Fen müşavirliği</i>							
3	Fen başmüsaviri (Elektrik yüksek mühendisi, ihtisas yeri)	1	100	<i>İç yayın dairesi</i>			
4	Fen müşaviri (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	3	90	4	Müdür	1	90
4	Fen müşaviri (Yüksek mimar, ihtisas yeri)	1	90	6	Şube müdürü (Birisı dairenin müdür muavinliğini yapar)	3	70
6	Fen müşaviri (Elektrik yüksek mühendisi, ihtisas yeri)	1	70	7	Raportör	3	60
6	Fen müşaviri (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	1	70	8	»	3	50
6	Teknik malzeme tedarik bürosu müdürü	1	70	9	Şef	3	40
8	Fen memuru	1	50	10	Birinci sınıf mümeyyiz	3	35
9	Şef	1	40	11	İkinci »	3	30
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	12	Memur	3	25
12	Memur	1	25	13	»	3	20
<i>Teftiş heyeti</i>							
4	Başmüfettiş	1	90	<i>Dış yayın dairesi</i>			
				4	Müdür	1	90
				6	Şube müdürü (Birisı dairenin müdür muavinliğini yapar)	5	70
				7	Raportör	1	60
				8	»	1	50
				9	Şef	1	40
				10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35
				11	İkinci »	2	30
				12	Memur	6	25
				13	»	2	20

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş	D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş
<i>Radio dairesi</i>				7	Raportör	3	60
4	Müdür (İhtisas yeri)	1	90	8	"	4	50
5	Radio istasyon müdürü	2	80	9	Şef	5	40
6	Şube müdürü (Birisi dairenin müdür muavinliğini yapar)	4	70	9	Muhasep mutemedi	1	40
6	Radio istasyon müdür muavini	2	70	10	Birinci sınıf mümeyyiz	3	35
7	Raportör	4	60	11	İkinci " "	3	30
8	Şef	6	50	12	Memur	6	25
9	"	3	40	13	"	6	20
10	Birinci sınıf mümeyyiz	6	35	<i>Muamelat müdürlüğü</i>			
11	İkinci " "	6	30	6	Müdür	1	70
12	Memur	8	25	7	" muavini	2	60
13	"	4	20	9	Şef	2	40
5	Radio istasyon başmühendisi (Elektrik yüksek mühendisi ve teknik işleri müdür muavini, ihtisas yeri)	2	80	10	Birinci sınıf mümeyyiz	5	35
5	Elektrik yüksek mühendisi (İhtisas yeri)	4	80	11	İkinci " "	5	30
6	" " "	3	70	12	Memur	6	25
8	Baş fen memuru (İhtisas yeri)	1	50	13	"	4	20
9	Fen memuru (İhtisas yeri)	2	40	<i>Levazım müdürlüğü</i>			
<i>Turizm dairesi</i>				6	Müdür	1	70
4	Müdür	1	90	7	" muavini	1	60
6	Şube müdürü (Birisi dairenin müdür muavinliğini yapar)	3	70	8	Ayniyat muhasibi	1	50
7	Raportör	2	60	9	Şef	1	40
8	"	2	50	10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	11	İkinci " "	2	30
11	İkinci " "	2	30	12	Memur	3	25
12	Memur	1	25	13	"	3	20
<i>Basım ve dağıtım dairesi</i>				9	Umumî ambar memuru	2	40
4	Müdür	1	90	10	Ambar memuru	3	35
6	Şube müdürü (İkisi dairenin müdür muavinliğini yaparlar)	3	70	11	" "	2	30
<i>Evrak ve istatistik müdürlüğü</i>				7	Müdür	1	60
4	Müdür	1	90	9	Şef	1	40
6	Şube müdürü (İkisi dairenin müdür muavinliğini yaparlar)	3	70	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
<i>Evrak ve istatistik müdürlüğü</i>				11	İkinci " "	2	30
7	Müdür	1	60	12	Memur	3	25
9	Şef	1	40	13	"	2	20
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	<i>Evrak ve istatistik müdürlüğü</i>			
11	İkinci " "	2	30	7	Müdür	1	60
12	Memur	3	25	9	Şef	1	40
13	"	2	20	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
<i>Evrak ve istatistik müdürlüğü</i>				11	İkinci " "	2	30
7	Müdür	1	60	12	Memur	3	25
9	Şef	1	40	13	"	2	20
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	<i>Evrak ve istatistik müdürlüğü</i>			
11	İkinci " "	2	30	7	Müdür	1	60
12	Memur	3	25	9	Şef	1	40
13	"	2	20	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35

No. II CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimi Ücret	D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimi Ücret
<i>Etüd heyeti</i>				<i>Radyo dairesi</i>			
3	Propaganda neşriyat mütehas- sısı (İhtisas yeri)	1	400	3	Radyo neşriyat mütehas- sısı (İhtisas yeri)	1	400
<i>Fen müşavirliği</i>				<i>Turizm dairesi</i>			
6	Mütercim	1	210	4	Radyo neşriyat şefi (İhtisas yeri)	6	300
<i>Umum müdürlük bürosu müdürlüğü</i>				<i>Basım ve dağıtım dairesi</i>			
6	Mütercim	1	210	4	Redaksiyon mütehas- sası (İhtisas yeri)	2	300
6	Döktor	1	210	6	Radyo neşriyat şef muavini (İhtisas yeri)	6	210
<i>Dış yayın dairesi</i>				<i>Turizm dairesi</i>			
4	Kısa dalga neşriyat şefi (İhtis- sas yeri)	1	300	6	Mütercim	2	210
4	Başmütercim	6	300	<i>Basım ve dağıtım dairesi</i>			
5	Mütercim	8	260	4	Neşriyat mütehas- sısı (İhtisas yeri)	1	300
6	"	14	210	6	Mütercim	2	210
7	"	8	170	6	Yabancı dil bilen musahhah	1	210

No. III CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş	D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş
<i>Etüd heyeti</i>				<i>Mintaka müdürlükleri</i>			
4	Reis	1	90	5	Müfettiş	1	80
7	Raportör	2	60	9	Şef	1	40
8	"	2	50	12	Memur	1	25
<i>Fen müşavirliği</i>				<i>Basım atışelikleri</i>			
4	Fen müşaviri (Yüksek mühen- dis, ihtisas yeri)	2	90	5	Basım atışesi	1	80
4	Fen müşaviri (Yüksek mimar, ihtisas yeri)	1	90	6	" "	2	70
6	Fen müşaviri (Yüksek mühen- dis, ihtisas yeri)	1	70	7	" "	2	60
9	Şef	1	40	8	" " muavini	3	50
<i>Teftiş heyeti</i>				<i>Umum müdürlük bürosu müdürlüğü</i>			
4	Başmüfettiş	1	90	9	Şef	2	40
				10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35
				11	İkinci " "	1	30

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
<i>İç yayın dairesi</i>				11	İkinci sınıf mümeyyiz	1	30
6	Şube müdürü	2	70	<i>Basım ve dağıtım dairesi</i>			
7	Raportör	1	60	6	Şube müdürü	2	70
8	»	1	50	7	Raportör	2	60
9	Şef	1	40	8	»	2	50
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	9	Şef	2	40
<i>Dış yayın dairesi</i>				10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
6	Şube müdürü	3	70	11	İkinci » »	2	30
9	Şef	1	40	12	Memur	4	25
12	Memur	2	25	13	»	3	20
<i>Radyo dairesi</i>				<i>Muamelât müdürlüğü</i>			
6	Şube müdürü	3	70	7	Müdür muavini	1	60
6	Radyo istasyon müdür muavini	1	70	10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35
7	Raportör	3	60	11	İkinci » »	3	30
8	Şef	3	50	12	Memur	3	25
9	»	2	40	13	»	2	20
10	Birinci sınıf mümeyyiz	3	35	<i>Levazım müdürlüğü</i>			
11	İkinci » »	5	30	9	Şef	1	40
5	Radyo istasyon başmühendisi (Elektrik yüksek mühendisi ve teknik işler müdür muavini, ihtisas yeri)	1	80	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
5	Elektrik yüksek mühendisi (İhtisas yeri)	2	80	11	İkinci » »	1	30
6	» » »	1	70	12	Memur	2	25
8	Fen başmemuru (İhtisas yeri)	1	50	13	»	2	20
9	Fen memuru (İhtisas yeri)	1	40	9	Umumi ambar memuru	1	40
<i>Turizm dairesi</i>				10	Ambar memuru	2	35
6	Şube müdürü	2	70	11	» »	1	30
8	Raportör	2	50	<i>Evrak ve istatistik müdürlüğü</i>			
<i>Fen müşavirliği</i>				9	Şef	1	40
6	Mütercim	1	210	12	Memur	2	25
<i>Umum müdürlük bürosu müdürlüğü</i>				13	»	1	20
6	Mütercim	1	210	<i>Dış yayın dairesi</i>			

No. IV CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimi Ücret	D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimi Ücret
<i>Fen müşavirliği</i>				<i>Dış yayın dairesi</i>			
6	Mütercim	1	210	4	Başmütercim	2	300
<i>Umum müdürlük bürosu müdürlüğü</i>				5	Mütercim	5	260
6	Mütercim	1	210	6	»	9	210

D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimi Ücret	D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimi Ücret
4	Radio neşriyat şefi (İhtisas yeri)	2	300	6	Mütercim	2	210
4	Redaksiyon mütehasası (İhtisas yeri)	1	300	6	Mütercim	2	210
6	Radio neşriyat şef muavini	4	210	6	Yabancı dil bilen musahhah	1	210
6	Mütercim	1	210				

No. V CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maas	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
	<i>Umum müdürlük</i>				<i>İç yayın dairesi</i>		
4	Umum müdür muavini	1	90	4	İç yayın dairesi müdürü	1	90
	<i>Etüd heyeti</i>				<i>Dış yayın dairesi</i>		
4	Reis (İhtisas yeri)	1	90	4	Dış yayın dairesi müdürü	1	90
5	Åza (İhtisas yeri)	1	80		<i>Radio dairesi</i>		
	<i>Fen müşavirliği</i>			4	Radio dairesi müdürü	1	90
3	Fen başmüsaviri (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	1	100	5	Radio istasyon müdürü	2	80
5	Fen müşaviri (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	2	90	5	Radio istasyon başmühendisi (Elektrik yüksek mühendisi, ihtisas yeri)	2	80
6	Teknik malzeme tedariki bürosu müdürü	1	70	5	Elektrik yüksek mühendisi (İhtisas yeri)	2	80
	<i>Umum müdürlük bürosu müdürlüğü</i>			6	" " "	2	70
6	Umum müdürlük bürosu müdürü	1	70		<i>Basım ve dağıtım dairesi</i>		
				4	Basım ve dağıtım dairesi müdürü	1	90

No. VI CETVEL

Memurluk unvanı	Aded	Ücret	Memurluk unvanı	Aded	Ücret
<i>Radio Türk musiki heyeti</i>			<i>Radio temsil kolu</i>		
Repetitör artist	7	350	Birinci sınıf artist	1	300
Birinci sınıf artist	11	300	" " " namzedi	1	275
İkinci " "	6	240	İkinci " "	2	240
Üçüncü " "	6	160	" " " "	2	200
Dördüncü " "	10	120	Üçüncü " "	1	160
Birinci sınıf stajiyer artist	12	90	" " " "	1	140
İkinci " " "	12	60	Dördüncü " "	1	120
			Birinci sınıf stajiyer artist	1	90
			İkinci " " "	1	60

No. VII CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Tenzil	Zam
92	1	Memurlar maaşı		214 447
93		Ücretler		
	1	Memurlar ücreti		24 846
	2	Müteferrik müstahdemler		150 000
			Fasıl yekûnu	174 846
94		Muvakkat tazminat		27 167
102	3	Yabancı memleketler harcırahı		4 000
105		Neşriyat, turizm ve propaganda	65 460	
107	1	Ankara radyodifüzyon istasyonu stüdyoları	150 000	
	3	Radyodifüzyon istasyonlarının tevsi ve ıslah masrafları ve her türlü yedek malzeme bedelleri	55 000	
			Fasıl yekûnu	205 000
108		Teskilât kanunu tatbiki masrafları	150 000	
			420 460	420 460

Muvakkat encümenin değiştirilmesine bağlı cetveller

No. I CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş	D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş
<i>Umum müdürlük</i>				8	Fen memuru	1	50
2	Umum müdür	1	125	9	Büro Şefi	1	40
3	Umum müdür muavini (İhtisas daireleri işlerine bakar)	1	100	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
4	Umum müdür muavini	1	90	12	Memur	1	25
<i>Büro müdürlüğü</i>				<i>Teftiş heyeti</i>			
6	Müdür	1	70	4	Reis	1	90
9	Büro Şefi	2	40	5	Başmüfettiş	1	80
10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35	6	Müfettiş	1	70
11	İkinci » »	2	30	9	Büro Şefi	1	40
<i>Etüd heyeti</i>				12	Memur	2	25
4	Reis (İhtisas yeri)	1	90	<i>İç yayım dairesi</i>			
5	Áza (İhtisas yeri)	2	80	4	Müdür	1	90
6	Vesikalar Şubesi müdürü	1	70	6	Şube müdürü (Birisi dairenin müdür muavinliğini yapar)	3	70
7	Raportör	2	60	7	Raportör	3	60
8	»	2	50	8	»	3	50
8	Vesikalar Şubesi müdür muavini	1	50	9	Büro Şefi	3	40
9	Büro Şefi	1	40	10	Birinci sınıf mümeyyiz	3	35
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	11	İkinci » »	2	30
11	İkinci » »	1	30	12	Memur	3	25
12	Memur	2	25	13	»	3	20
<i>Hukuk müşavirliği</i>				<i>Dış yayım dairesi</i>			
4	Birinci hukuk müşaviri	1	90	4	Müdür	1	90
6	İkinci » »	1	70	6	Şube müdürü (Birisi dairenin müdür muavinliğini yapar)	5	70
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	7	Raportör	1	60
<i>Fen heyeti</i>				8	»	1	50
3	Reis (Elektrik yüksek mühendisi, ihtisas yeri)	1	100	9	Büro Şefi	1	40
4	Áza (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	3	90	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
4	Áza (Yüksek mimar, ihtisas yeri)	1	90	11	İkinci » »	2	30
6	Áza (Elektrik yüksek mühendisi, ihtisas yeri)	1	70	12	Memur	4	25
6	Áza (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	1	70	13	»	2	20
6	Teknik malzeme tedariki bürosu müdürü	1	70	<i>Radyo dairesi</i>			
<i>Fen heyeti</i>				4	Müdür (İhtisas yeri)	1	90
4	Áza (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	3	90	5	Radyo istasyon müdürü	2	80
6	Áza (Elektrik yüksek mühendisi, ihtisas yeri)	1	70	6	Şube müdürü (Birisi dairenin müdür muavinliğini yapar)	4	70
6	Áza (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	1	70	6	Radyo istasyon müdür muavini	2	70
6	Teknik malzeme tedariki bürosu müdürü	1	70	7	Raportör	4	60

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş	D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş
8	Büro şefi	5	50	9	Büro şefi	2	40
9	» »	3	40	10	Birinci sınıf mümeyyiz	5	35
10	Birinci sınıf mümeyyiz	6	35	11	İkinci » »	5	30
11	İkinci » »	6	30	12	Memur	6	25
12	Memur	8	25	13	»	4	20
13	»	4	20		<i>Levazım müdürlüğü</i>		
5	Radio istasyon başmühendisi (Elektrik yüksek mühendisi, teknik işler müdür muavini, ihtisas yeri)	2	80	6	Müdür	1	70
5	Elektrik yüksek mühendisi (İhtisas yeri)	4	80	7	» muavini	1	60
6	» » »	3	70	8	Ayniyat muhasibi	1	50
8	Başfen memuru (İhtisas yeri)	1	50	9	Büro şefi	1	40
9	Fen memuru (İhtisas yeri)	2	40	10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35
	<i>Turizm dairesi</i>			11	İkinci » »	2	30
4	Müdür	1	90	12	Memur	3	25
6	Şube müdürü (Birisi dairenin müdür muavinliğini yapar)	3	70	13	»	3	20
7	Raportör	2	60	9	Umumi ambar memuru	2	40
8	»	2	50	10	Ambar memuru	3	35
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	11	» »	2	30
11	İkinci » »	2	30		<i>Evrak ve istatistik müdürlüğü</i>		
12	Memur	1	25	7	Müdür	1	60
	<i>Basım ve dağıtım dairesi</i>			9	Büro şefi	1	40
4	Müdür	1	90	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
6	Şube müdürü (İkisi dairenin müdür muavinliğini yapar)	3	70	11	İkinci » »	2	30
7	Raportör	3	60	12	Memur	3	25
8	»	4	50	13	»	2	20
9	Büro şefi	5	40		<i>Mıntaka müdürlükleri</i>		
9	Muhasip mutemedi	1	40	5	Mıntaka müdürü	4	80
10	Birinci sınıf mümeyyiz	3	35	8	Raportör	1	50
11	İkinci » »	3	30	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
12	Memur	6	25	11	İkinci » »	1	30
13	»	6	20	12	Memur	2	25
	<i>Zat işleri ve muamelât müdürlüğü</i>				<i>Basım ataşelikleri</i>		
6	Müdür	1	70	5	Basım ataşesi	3	80
7	» muavni	2	60	6	» »	3	70
				7	» »	3	60
				8	» » muavini	3	50
				9	» » »	3	40

No. II CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimi Ücret	D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimi Ücret
<i>Büro müdürlüğü</i>							
6	Mütercim	1	210	4	Radio söz yayımları şefi (İhtisas yeri)	2	300
<i>Etüd heyeti</i>							
3	Áza (İhtisas yeri)	1	400	4	Radio müzik yayımları şefi (İhtisas yeri)	2	300
<i>Fen heyeti</i>							
6	Mütercim	1	210	4	Radio temsil şefi (İhtisas yeri)	2	300
<i>Dış yayım dairesi</i>							
4	Kısa dalga yayım şefi (İhtisas yeri)	1	300	4	Redaksiyon şefi (İhtisas yeri)	2	300
4	Başmütercim	6	300	6	Radio yayım şef muavini (İhtisas yeri)	6	210
5	Mütercim	8	260	6	Mütercim	2	210
6	"	14	210	<i>Turizm dairesi</i>			
7	"	8	170	6	Mütercim	2	210
<i>Radio dairesi</i>				<i>Basım ve dağıtım dairesi</i>			
3	Radio yayım müdürü (İhtisas yeri)	1	400	4	Yayım şefi (İhtisas yeri)	1	300
				6	Mütercim	2	210
				6	Yabancı dil bilen musahhah	1	210
				<i>Hekimlik</i>			
				6	Basım ve yayım umum müdürüğü hekimi	1	210

No. III CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş	D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş
<i>Büro müdürlüğü</i>							
9	Büro şefi	2	40	4	Áza (Yüksek mimar, ihtisas yeri)	1	90
10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35	6	Áza (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	1	70
11	İkinci " "	1	30	9	Büro şefi	1	40
<i>Etüd heyeti</i>				<i>Teftiş heyeti</i>			
4	Reis	1	90	4	Reis	1	90
7	Raportör	2	60	5	Başmüfettiş	1	80
8	"	2	50	9	Büro şefi	1	40
<i>Fen heyeti</i>				12	Memur	1	25
4	Áza (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	2	90	<i>İç yayım dairesi</i>			
				6	Şube müdürü	2	70

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş	D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş
7	Raportör	1	60	9	Büro şefi	2	40
8	»	1	50	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
9	Büro şefi	1	40	11	İkinci » »	2	30
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	12	Memur	4	25
				13	Memur	3	20
	<i>Dış yayım dairesi</i>				<i>Zat işleri ve muamelât müdürlüğü</i>		
6	Şube müdürü	3	70	7	Müdür muavini	1	60
9	Büro şefi	1	40	10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35
12	Memur	2	25	11	İkinci » »	3	30
				12	Memur	3	25
	<i>Radyo dairesi</i>			13	Memur	2	20
6	Şube müdürü	3	70		<i>Levazım müdürlüğü</i>		
6	Radyo istasyon müdür muavini	1	70	9	Büro şefi	1	40
7	Raportör	3	60	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
8	Büro şefi	3	50	11	İkinci » »	1	30
9	» »	2	40	12	Memur	2	25
10	Birinci sınıf mümeyyiz	3	35	13	Memur	2	20
11	İkinci » »	5	30	9	Umumî ambar memuru	1	40
5	Radyo istasyon başmühendisi (Elektrik yüksek mühendisi, teknik işler müdür muavini, ih- tisas yeri)	1	80	10	Ambar memuru	2	35
5	Elektrik yüksek mühendisi (İhtisas yeri)	2	80	11	Ambar memuru	1	30
6	» » »	1	70		<i>Evrak ve istatistik müdürlüğü</i>		
8	Başfen memuru (İhtisas yeri)	1	50	9	Büro şefi	1	40
9	Fen memuru (İhtisas yeri)	1	40	12	Memur	2	25
				13	Memur	1	20
	<i>Turizm dairesi</i>				<i>Mintaka müdürlükleri</i>		
6	Şube müdürü	2	70	5	Mintaka müdürü	3	80
8	Raportör	2	50		<i>Basım ataşelikleri</i>		
11	İkinci sınıf mümeyyiz	1	30	5	Basım ataşesi	1	80
				6	Basım ataşesi	2	70
	<i>Basım ve dağıtım dairesi</i>			7	Basım ataşesi	2	60
6	Şube müdürü	2	70	8	Basım ataşesi muavini	3	50
7	Raportör	2	60				
8	Raportör	2	50				

No. IV CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimî Ücret	D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimî Ücret
<i>Büro müdürlüğü</i>							
6	Mütercim	1	210	4	Radyo temsil şefi (İhtisas yeri)	1	300
<i>Fen heyeti</i>				4	Redaksiyon şefi (İhtisas yeri)	1	300
6	Mütercim	1	210	6	Radyo yayım şef muavini (İhtisas yeri)	4	210
<i>Dış yayım dairesi</i>				6	Mütercim	1	210
4	Başmütercim	2	300	<i>Turizm dairesi</i>			
5	Mütercim	5	260	6	Mütercim	2	210
6	»	9	210	<i>Basım ve dağıtım dairesi</i>			
<i>Radyo dairesi</i>				6	Mütercim	2	210
4	Radyo söz yayımları şefi (İhtisas yeri)	1	300	6	Yabancı dil bilen musabih	1	210

No. V CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş	D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş
<i>Umum müdürlük</i>				<i>İç yayım dairesi</i>			
4	Umum müdür muavini	1	90	4	Müdür	1	90
<i>Büro müdürlüğü</i>				<i>Dış yayım dairesi</i>			
6	Büro müdürü	1	70	4	Müdür	1	90
<i>Etüd heyeti</i>				<i>Radyo dairesi</i>			
4	Reis (İhtisas yeri)	1	90	4	Müdür	1	90
5	Áza » »	1	80	5	Radyo istasyon müdürü	2	80
<i>Fen heyeti</i>				5	Radyo istasyon başmühendisi (Elektrik yüksek mühendisi, ihtisas yeri)	2	80
3	Reis (Elektrik yüksek mühendisi ihtisas yeri)	1	100	5	Elektrik yüksek mühendisi ihtisas yeri)	2	80
5	Áza (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	2	90	6	Elektrik yüksek mühendisi (İhtisas yeri)	2	70
6	Teknik malzeme tedariki bürosu müdürü	1	70	<i>Basım ve Dağıtım dairesi</i>			
				4	Müdür	1	90

No. VI CETVEL

Memurluk unvanı	Aded	Ücret	Memurluk unvanı	Aded	Ücret
			<i>Radio Temsil kolu</i>		
<i>Radio Türk musiki heyeti</i>			Birinci sınıf artist	1	300
Repetitör artist	7	350	Birinci sınıf artist namzedi	1	275
Birinci sınıf artist	11	300	İkinci sınıf artist	2	240
İkinci sınıf artist	6	240	İkinci sınıf artist namzedi	2	200
Üçüncü sınıf artist	6	160	Üçüncü sınıf artist	1	160
Dördüncü sınıf artist	10	120	Üçüncü sınıf artist namzedi	1	140
Birinci sınıf stajyer artist	12	90	Dördüncü sınıf artist	1	120
İkinci sınıf stajyer artist	12	60	İkinci sınıf stajyer artist	1	60

No. VII CETVEL

F. M.	Muhassasatın nevi	Tenzil.	Zam.
92	1 Memurlar maaşı		214 447
93	Ücretler		
	1 Memurlar ücreti		24 846
	2 Mütferrik müstahdemler		150 000
			174 846
94	Muvakkat tazminat		27 167
102	3 Yabancı memleketler harcırahı		4 000
105	Nesriyat, turizm ve propaganda	65 460	
107	1 Ankara radyodiffüzyon istasyonu ve stüdyoları	150 000	
	3 Radio diffüzyon istasyonlarının tevsi ve islah masrafları ve her türlü yedek malzeme bedelleri	55 000	
		205 000	
108	Teşkilât kanunu tatbiki masrafları	150 000	
		420 460	420 460